

Pensioenverdeling bij scheiding is meer dan een rekensom

Onderzoek naar kennis, ervaringen en percepties
over het verdelen van pensioen na een scheiding

Inleiding

- Op 11, 12 en 13 november 2025 organiseert platform Wijzer in geldzaken de 15^e editie van de landelijke Pensioen3daagse. Tijdens de Pensioen3daagse brengt Wijzer in geldzaken samen met werkgevers, pensioenaanbieders, pensioenfondsen, pensioenadviseurs en banken het onderwerp pensioen onder de aandacht van Nederlanders. Dit jaar staat **het thema ‘scheiden en pensioen’ centraal**.
- Liefde overwint alles! Het klinkt als een sprookje, en dat is het anno 2025 helaas ook. In Nederland eindigt maar liefst **37% van de huwelijken in een scheiding** (CBS, 2022), en ook veel langdurige relaties zonder huwelijk lopen uiteindelijk stuk. Dat geeft veel gedoe in het heden: wie krijgt het huis? Hoe wordt de inboedel verdeeld? En als er kinderen zijn: wie betaalt alimentatie? Met al dat geregeld in het nu, blijft er dan eigenlijk nog wel ruimte om naar de lange termijn te kijken? Is er wel oog voor hoe pensioen verdeeld moet worden?
- De Nederlandse wetgeving met betrekking tot scheiden en pensioenen is ingericht met het oog op solidariteit. Het uitgangspunt bij een scheiding is een verdeling van pensioen, waarbij allebei de partners een evenredige pensioenuitkering krijgen. Dit is o.a. geregeld via de huidige Wet Verevening Pensioen bij Scheiding (WVPS) en de Wet Pensioenverdeling bij Scheiding 2021 (WPS) die over twee jaar wordt geïmplementeerd. **Ex-partners kunnen vrijwillig of via onderhandeling afwijken van deze wettelijke verdeling** (waardoor pensioen niet evenredig wordt verdeeld zoals in de wet beschreven) **maar hoe vaak gebeurt dat nou in de praktijk?** Bovendien geldt de wetgeving niet voor partners die ongehuwd zijn en niets over hun pensioenverdeling hebben opgenomen in het samenlevingscontract.

Achtergrond onderzoek

- Het doel van dit onderzoek is om de kennis van Nederlanders (gescheiden en niet-gescheiden) over dit onderwerp te peilen en daarnaast te onderzoeken wat hun ervaringen en percepties zijn. Scheiden geeft namelijk financieel gedoe in het heden en zorgt voor veel stappen die ondernomen moeten worden. Bovendien **gaan scheidingsonderhandelingen niet alleen over getallen en wetten, maar ook over emoties, verwachtingen en (on)rechtvaardigheidsgevoelens**. Door de complexiteit van het onderwerp is het belangrijk om meer inzicht te krijgen in zowel kennis over pensioen bij scheiden, als in ervaringen en percepties.
- Psychologische mechanismen spelen vermoedelijk ook een grote (en vaak onderschatte) rol in de uitkomst van financiële onderhandelingen tijdens scheidingen. **Emoties zoals boosheid, verdriet of wrok kunnen een eerlijke verdeling in de weg staan:** *“Na alles wat hij me heeft aangedaan, gun ik hem geen cent van mijn pensioen.”* Ook de relatiegeschiedenis kan van invloed zijn: *“Mijn partner is vreemdgegaan. Ik hoef helemaal niets meer van haar.”* Om deze psychologische mechanismen te achterhalen zijn aanvullende analyses gedaan bij mensen die gescheiden zijn.
- Overigens spreken we in dit rapport over pensioenverdeling omwille van de leesbaarheid. Juridisch gezien gaat het echter om pensioenverevening, waarbij het tijdens het huwelijk opgebouwde deel van het ouderdomspensioen wordt verrekend tussen de ex-partners.

Onderzoeksvragen

- De centrale onderzoeksvraag hierbij is:

In hoeverre zijn zowel gescheiden als niet-gescheiden Nederlanders op de hoogte van pensioenverdeling bij een scheiding, wat is hun perceptie over dit onderwerp en wat zijn de ervaringen met pensioenverdeling bij een scheiding van gescheiden Nederlanders?

- Deze is beantwoord aan de hand van de volgende sub-vragen:

- *Wat is de kennis van Nederlanders in het algemeen en van gescheiden Nederlanders over pensioenverdeling bij een scheiding?*
- *Wat zijn de ervaringen van gescheiden Nederlanders met scheiding en pensioenverdeling?*
- *Wat zijn de percepties van (on)rechtvaardigheid als het gaat om pensioenverdeling bij een scheiding?*
- *Wat zijn de waarden en normen rond betaald en onbetaald werk bij pensioenverdeling bij een scheiding?*
- *Wat vinden Nederlanders in het algemeen en gescheiden Nederlanders van de nieuwe Wet pensioen en scheiden?*
- *Wat is het effect van framing en de rol van een mediator als het gaat om pensioenverdeling bij een scheiding?*

Onderzoeksverantwoording

- In aanloop naar de Pensioen3Daagse voerde Ipsos I&O in opdracht van Wijzer in geldzaken dit onderzoek uit. Wetenschappers van de universiteit Utrecht hebben meegewerkt aan het opstellen van de vragenlijst. Aan dit onderzoek deden 1.442 personen mee. Hieronder waren 547 mensen die in de afgelopen 10 jaar zijn gescheiden, 570 mensen die getrouwd of geregistreerd partner (GP) zijn en 325 samenwonenden.
- De respondenten (Nederlands publiek 18+) zijn afkomstig uit het I&O Research Panel. De resultaten zijn gewogen naar leeftijd, geslacht, opleiding en regio. Deze weging is zowel voor de totale onderzoekspopulatie als de verschillende doelgroepen (gescheiden, getrouwd, samenwonend) toegepast. Door deze weging en de omvang van de steekproef is het onderzoek representatief voor de doelgroepen waarover in dit rapport uitspraken worden gedaan. Om voldoende gescheiden mensen te kunnen bevragen, is het I&O Research Panel van 40.000 personen gescreend. Hierdoor konden gericht personen worden uitgenodigd die in de afgelopen tien jaar zijn gescheiden, wat heeft geleid tot een substantiële onderzoeksgroep binnen deze doelgroep.
- Het veldwerk vond plaats van 11 tot en met 24 september en van 2 tot en met 8 oktober (extra groep mensen die zijn gescheiden).
- Dit rapport beschrijft waar relevant significante verschillen tussen groepen onder andere op basis van leeftijd, geslacht, hoe lang geleden men is gescheiden, meer of minder pensioenopbouw en wel of geen kinderen.

	Gescheiden	Getrouwd/GP	Samenwonend	Totaal
Man	271	301	176	748
Vrouw	272	269	147	688
Onbekend	4	0	2	6
Totaal	547	570	325	1.442

Inhoudsopgave

- > Samenvatting
- > Hoofdstuk 1: kennis en perceptie
- > Hoofdstuk 2: verloop van scheiding
- > Hoofdstuk 3: scheiden en verdelen pensioen
- > Hoofdstuk 4: emoties en psychologische mechanismen
- > Hoofdstuk 5: rol van de professional
- > Hoofdstuk 6: nieuwe wet pensioen en scheiden
- > Bijlagen

Samenvatting I

Voorafgaand aan de Pensioen3daagse is in september/oktober 2025 een onderzoek uitgevoerd onder 1.442 personen die gescheiden, getrouwd of samenwonend zijn. Er is ingegaan op wat de kennis en percepties ten aanzien van pensioenverdeling bij scheiding zijn. Daarnaast is gevraagd naar de ervaringen van de 547 gescheiden mensen op dit thema.

In de analyse is onder andere gekeken naar verschillen tussen geslacht, leeftijd, opleiding, pensioenopbouw, verdeling onbetaald werk en wel/geen kinderen.

Weinig kennis over scheiden en pensioen

- Driekwart (74%) van de mensen vindt het belangrijk om goed op de hoogte te zijn van de eigen financiële situatie na pensionering. Toch weten veel mensen niet hoe het pensioen volgens de huidige wet wordt verdeeld bij een scheiding. Van de getrouwden weet 65% dit niet en van de samenwonenden weet 75% dit niet.
- Van de samenwonenden denkt een derde ten onrechte dat pensioenverdeling bij uit elkaar gaan ook geldt bij mensen die samenwonen met een samenlevingscontract.
- Zeven op de tien getrouwden weet niet dat je binnen 2 jaar na een scheiding zélf melding moet doen bij de pensioenuitvoerder als je het pensioen wilt verdelen.
- Mensen die gescheiden zijn weten dit allemaal beter door ervaring. Maar ook daar was maar een derde (29%) goed of redelijk op de hoogte voorafgaand aan de scheiding. De helft van de gescheiden mensen (55%) had zich voorafgaand aan de beslissing over wat te doen met het opgebouwde pensioenvermogen nauwelijks verdiept in het onderwerp.

Pensioen geen belangrijk onderwerp bij scheiding

- Bij een scheiding wordt het pensioen als het minst belangrijk gezien van de voorgelegde besprekpunten. Voor 83 procent behoort pensioen niet tot de drie belangrijkste besprekpunten. Er is voornamelijk veel focus op de verdeling van de woning en de financiën nu. Dat is opmerkelijk aangezien het bij het pensioen vaak over meer geld gaat.
- De helft (54%) van de gescheiden mensen zegt dat pensioen tijdens de scheiding niet voelde als iets waar ze zich op dat moment zorgen over hoefden te maken.

Samenvatting II

Financiële situatie na scheiding voor mannen vaker verbeterd dan verslechterd

- De helft van de gescheiden vrouwen kan minder goed rondkomen dan voor de scheiding. Dat staat tegenover een derde van de mannen die minder goed kan rondkomen. Voor 41 procent van de mannen is de financiële situatie zelfs verbeterd na de scheiding.
- Over de verwachting of ze na pensionering niet goed kunnen rondkomen zeggen mannen en vrouwen ongeveer hetzelfde: een derde verwacht dat de situatie na scheiding is verslechterd. Eén op de vijf verwacht een verbetering na de scheiding.
- Tussen mannen en vrouwen in de leeftijdscategorie 45 tot 66 jaar zijn de verschillen in hoe goed men rondkomt na de scheiding het grootst.

Meerderheid wijkt af van de standaardregeling

- Een derde van de gescheiden mensen (33%) kiest voor de wettelijke standaardregeling bij pensioenverdeling (je ontvangt 50% van het pensioen van je ex-partner). Ruim de helft (55%) wijkt hier dus vanaf. Er wordt vaak gekozen om helemaal af te zien van pensioenverdeling (41%).
- De meest genoemde redenen hiervoor zijn het voorkomen van extra gedoe/conflict (27%) of men vond het niet nodig omdat de pensioenen nagenoeg gelijk waren. In een toelichting wordt een aantal keer genoemd dat men er een streep onder wilden zetten en men niet meer financieel aan elkaar verbonden wilden zijn.
- Van de uiteindelijke pensioenverdeling heeft 11 procent spijt en 18 procent vindt het niet eerlijk. Onder mannen ligt dit hoger dan onder vrouwen.

Emoties spelen een rol bij pensioenverdeling

- Gescheiden personen voelden zich tijdens de afwikkeling van de scheiding vooral verdrietig (68%), teleurgesteld (46%) en boos (45%).
- Bij vier op de tien (39%) speelden deze emoties naar eigen zeggen ook (een beetje tot zeer veel) een rol in de manier waarop pensioenverdeling is verlopen.
- Mensen bij wie emoties een grotere rol speelden kozen vaker voor conversie (22%) dan mensen bij wie het een beetje of helemaal geen rol speelde (5%). Ook vonden gescheiden mensen bij wie emoties een grote rol speelden achteraf de pensioenverdeling vaker oneerlijk.
- Indien één van beide partners meer pensioen had opgebouwd werd er vaker voor de standaardregeling gekozen (37%-42%) dan wanneer beide partners evenveel pensioen hadden opgebouwd (13% kiest standaardregeling).
- Als hun ex-partner het meeste onbetaalde werk deed, vonden de respondenten het vaker oneerlijk hoe het pensioen was verdeeld (26% vs 15% als iemand zelf het meeste onbetaalde werk deed).

Samenvatting III

Belangrijke rol voor professional

- Bij acht op de tien (82%) is pensioen wel besproken bij de afwikkeling van de scheiding, maar bij 42% is dat beperkt aan bod gekomen.
- Het is vaak de professional (advocaat, mediator, notaris) die pensioen ter sprake brengt (73%). Zij hebben daarmee een belangrijke rol.
- Twee derde (66%) denkt dat professional geen voorkeur had voor bepaalde regeling en eveneens twee derde (66%) had het idee dat de professional niet één van de opties als eerlijker presenteerde.
- De manier waarop professionals het onderwerp pensioenverdeling verwoorden, maakt verschil. Wanneer het compenserende frame (*pensioenverdeling is bedoeld om te compenseren voor de partner die meer zorgtaken had*) werd gebruikt in gesprekken met de professional, ziet men minder vaak af van pensioenverdeling (21% vs. 41% gemiddeld) en werd het pensioen vaker via de standaardregeling verdeeld (56% versus een gemiddelde van 33%).
- Wanneer een professional het individuele frame (*je hebt recht op je eigen pensioen, tenzij je ervoor kiest om het te delen*) gebruikte, is er juist vaker helemaal afgezien van een pensioenverdeling (54% versus een gemiddelde van 41%).

Gescheiden personen houden pensioen liever gescheiden

- Naast de professional kan ook wetgeving invloed hebben op de keuzes die mensen maken. Op dit moment geldt de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (WVPS). Over enkele jaren treedt nieuwe wetgeving in werking: de Wet pensioenverdeling bij scheiding 2021 (WPS).
- Om te onderzoeken hoe eerlijk mensen deze wetten vinden, hebben we in een experimentele opzet (split run) aan verschillende groepen respondenten willekeurig één van beide wetten voorgelegd.
- Bij gescheiden mensen worden de huidige en nieuwe wet even goed beoordeeld op eerlijkheid. Getrouwden vinden de nieuwe wet eerlijker dan de huidige wet.
- De wetgeving lijkt uiteindelijk geen effect te hebben op de keuzes die mensen maken. Zes op de tien gescheiden mensen wil het pensioen gescheiden houden (58%-61%). Voor getrouwde mensen is dat vier op de tien (43%). Het maakt niet uit welke wetgeving ze hebben gezien voordat ze deze vraag beantwoordden.

Hoofdstuk 1

Kennis en perceptie

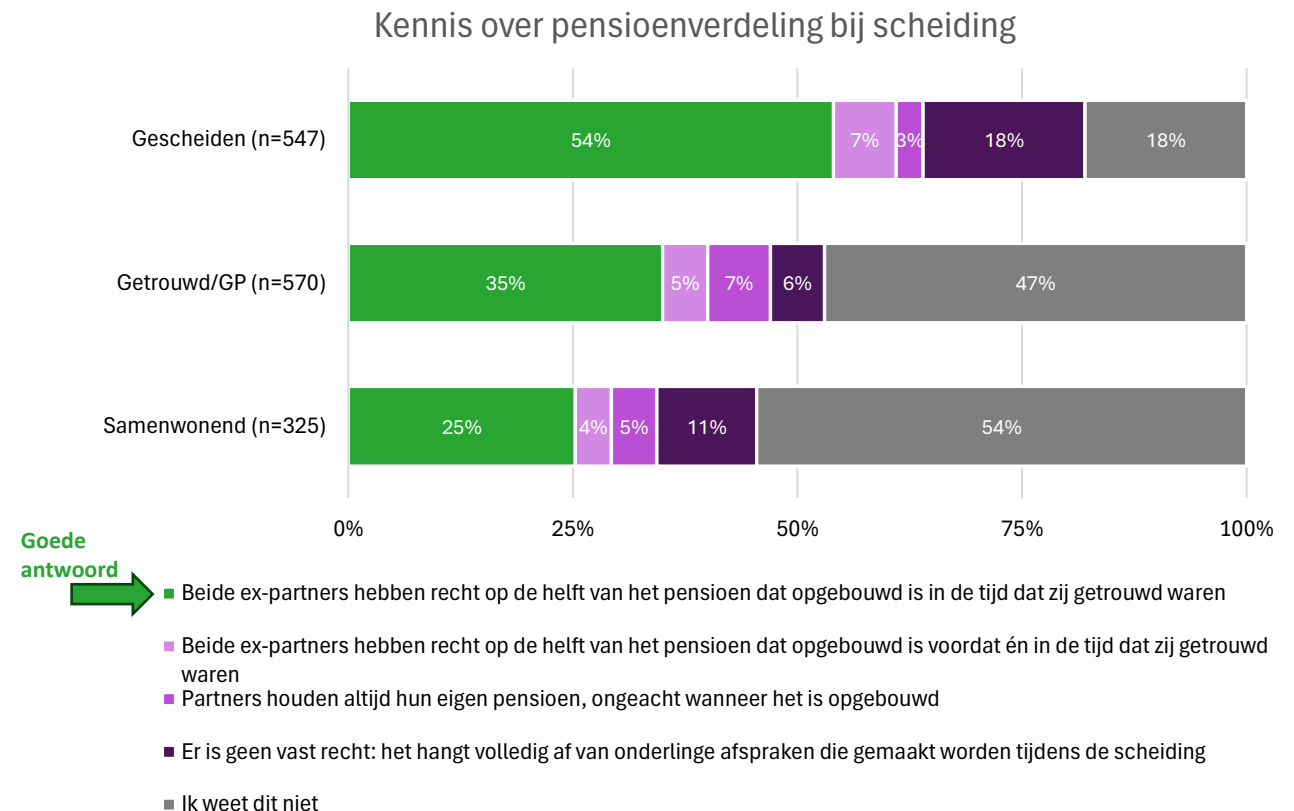

Meerderheid getrouwden en samenwonenden onbekend met pensioenverdeling bij scheiding

- Weet je hoe volgens de huidige wet het pensioen verdeeld wordt bij een scheiding? Het antwoord hierop kunnen mensen niet zo snel geven. Onder gescheiden mensen weet iets meer dan de helft hoe het zit (54%). Van de getrouwden weet een derde (35%) hoe het pensioen verdeeld wordt bij een scheiding en van de samenwonenden weet een kwart (25%) dit.

Verschillen tussen groepen

- **Leeftijd:** Jonge mensen (tot 45 jaar) weten minder vaak hoe het pensioen verdeeld wordt bij een scheiding.

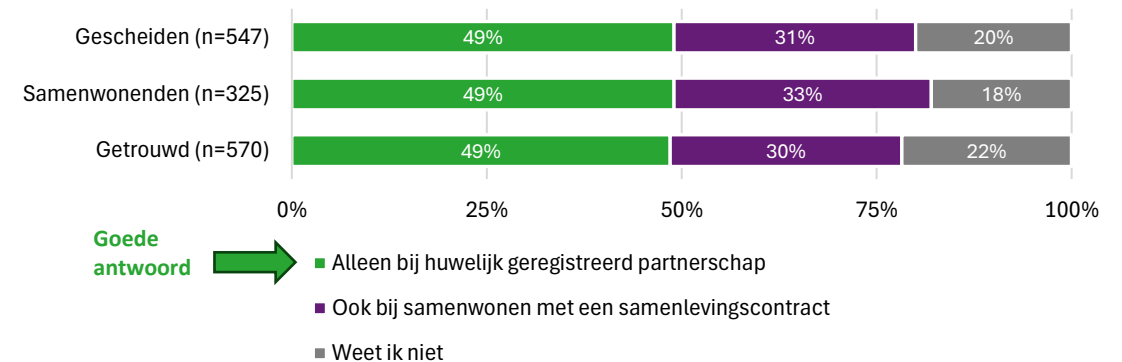
Helft van gescheiden mensen was voor scheiding ook helemaal niet op de hoogte van regels pensioenverdeling

- > Van de samenwonenden denkt een derde (33%) (ten onrechte) dat de pensioenverdeling ook geldt bij samenwonen met een samenlevingscontract.
- > Van de gescheiden mensen waren drie op de tien (29%) goed of redelijk op de hoogte van de regels over pensioenverdeling vóór de scheiding. Bijna de helft (47%) was helemaal niet op de hoogte.

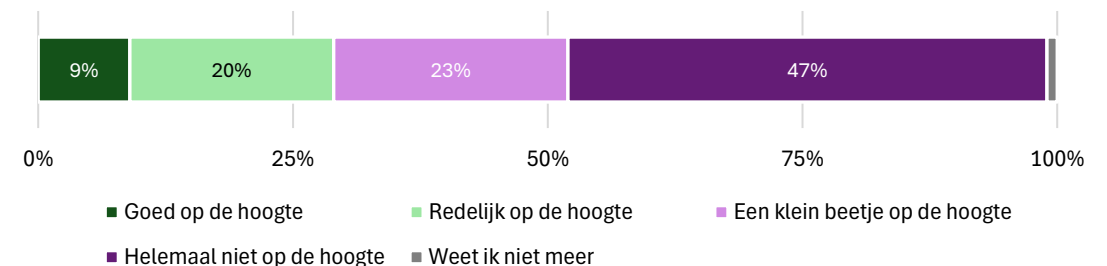
Verschillen tussen groepen

- **Leeftijd:** Jonge mensen (tot 45 jaar) weten vaker dat pensioenverdeling alleen geldt bij een huwelijk of geregistreerd partnerschap en niet bij samenwonen. Gescheiden personen jonger dan 67 jaar waren vaker helemaal niet van op de hoogte van pensioenverdeling voor de scheiding terwijl 67-plussers vaker goed op de hoogte zijn hiervan.
- **Geslacht:** Vrouwen weten vaker dat pensioenverdeling alleen geldt bij een huwelijk of geregistreerd partnerschap en niet bij samenwonen.

Kennis pensioenverdeling bij samenwonen

Op de hoogte van pensioenverdeling voor scheiding

Volgens de wet hebben beide ex-partners recht op de helft van het pensioen dat is opgebouwd. Geldt deze wettelijke pensioenverdeling volgens jou alleen wanneer je uit elkaar gaat bij een huwelijk/geregistreerd partnerschap, of ook bij samenwonen? (basis: iedereen, n=1.442)
In hoeverre was je vóór je scheiding op de hoogte van regels over pensioenverdeling? (basis: gescheiden mensen; n=547)

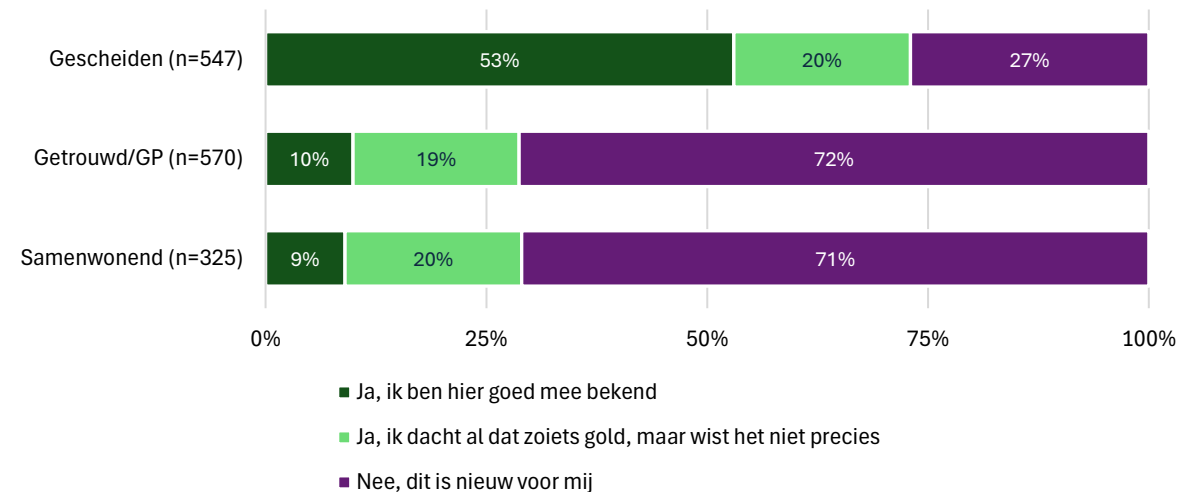
Vaak niet bekend met het zelf melden van scheiding bij pensioenuitvoerder

- Bijna drie kwart van de getrouwden (72%) en samenwonenden (71%) is niet bekend met de regel dat je binnen 2 jaar na een scheiding zelf melding moet doen bij de pensioenuitvoerder als je het pensioen wilt verdelen.
- Onder gescheiden mensen is het slechts een kwart (27%) voor wie dit nieuwe informatie betreft.

Verschillen tussen groepen

- **Leeftijd:** Jonge mensen (tot 45 jaar) zijn hier minder bekend mee.
- **Mediator/advocaat:** Gescheiden mensen die gebruik maakten van een mediator zijn hier vaker van op de hoogte dan mensen die dat niet deden. Gescheiden mensen die gebruik maakten van een advocaat waren hier juist vaker niet van op de hoogte.

Bekendheid zelf melding doen bij pensioenuitvoerder

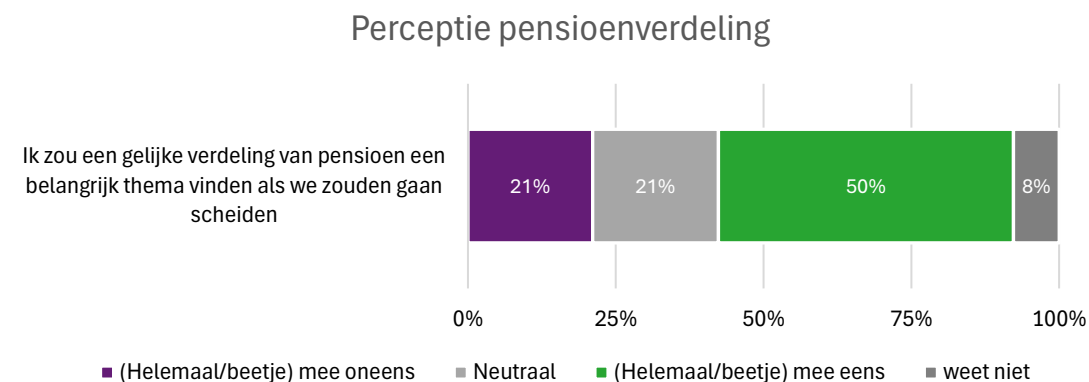

Helft Nederlanders zegt gelijke verdeling pensioen een belangrijk thema te vinden om te bespreken als ze zouden gaan scheiden

- De helft van de Nederlanders die samenwonend, getrouwd of gescheiden zijn (50%) vindt een gelijke verdeling van pensioen een belangrijk thema als ze zouden scheiden.

Verschillen tussen groepen

- **Relatiestatus:** Getrouwde mensen vinden een gelijke verdeling van pensioen belangrijker dan samenwonenden of gescheiden mensen.
- **Leeftijd:** Mensen van 67 jaar of ouder vinden een gelijke verdeling van pensioen een belangrijker thema bij een scheiding dan 45 tot 66 jarigen.

Pensioenverdeling blijkt in praktijk te worden beschouwd als minst belangrijke onderwerp om te bespreken bij scheiding

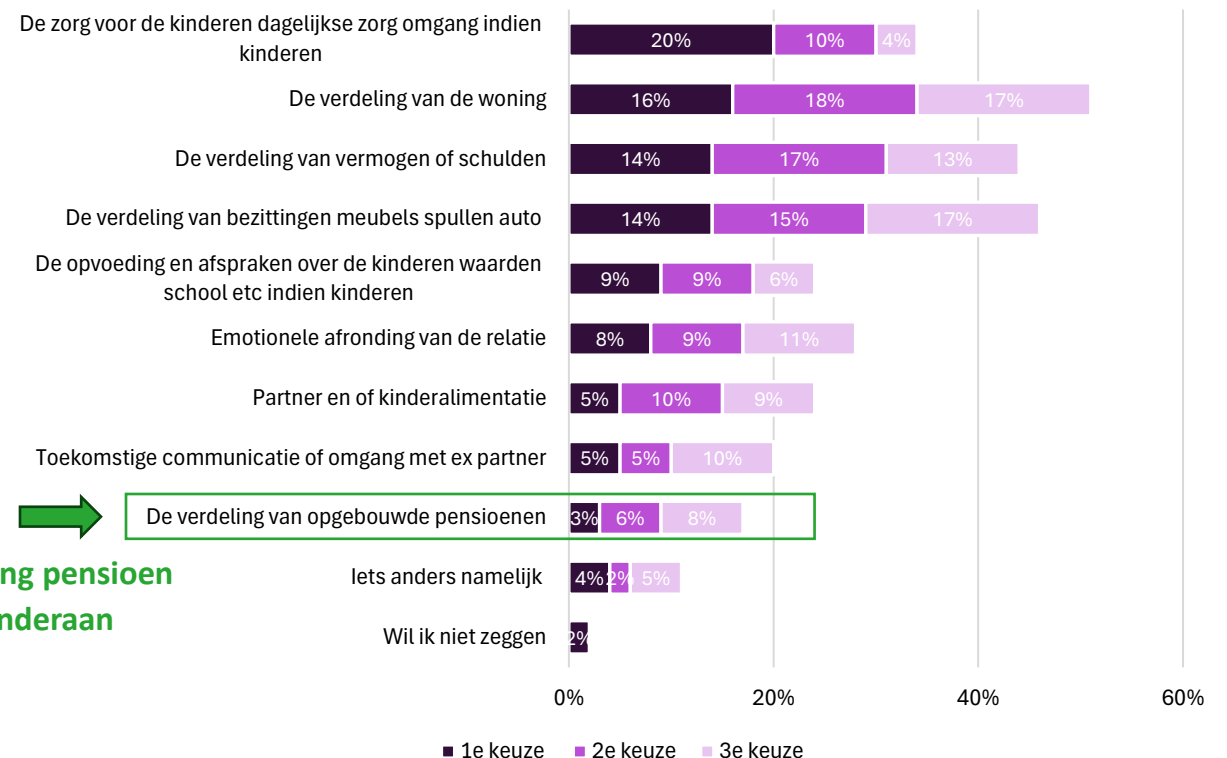
- Hoewel veel mensen aangeven dat de pensioenverdeling een belangrijk onderwerp is, is het de vraag is hoe men in de praktijk hiermee om gaat. Aan mensen die zijn gescheiden hebben we gevraagd wat belangrijke onderwerpen waren om te bespreken bij hun scheiding.
- De zorg voor de kinderen (indien men kinderen heeft) en de verdeling van de woning staan bovenaan de belangrijkste onderwerpen om te bespreken tijdens een scheiding.
- De verdeling van opgebouwde pensioenen wordt het minst genoemd van de voorgelegde onderwerpen. Drie procent noemt dit als belangrijkste onderwerp (voor 6% was het een tweede keuze; en voor 8% een derde keuze). In totaal staat pensioen voor 83 procent van de gescheiden mensen niet in de top 3 van belangrijkste onderwerpen om te bespreken bij een scheiding. Dat is opmerkelijk aangezien het bij het pensioen vaak over meer geld gaat dan bij de huidige geldzaken.

Verschillen tussen groepen

- **Leeftijd:** Voor jonge mensen (tot 45 jaar) is de zorg voor de kinderen vaker een belangrijk onderwerp. Voor 45 plussers is de verdeling van vermogen/schulden en de verdeling van het pensioen vaker een belangrijk onderwerp dan bij jongere mensen.

Verdeling pensioen staat onderaan

Belangrijkste onderwerpen om te bespreken bij scheiding

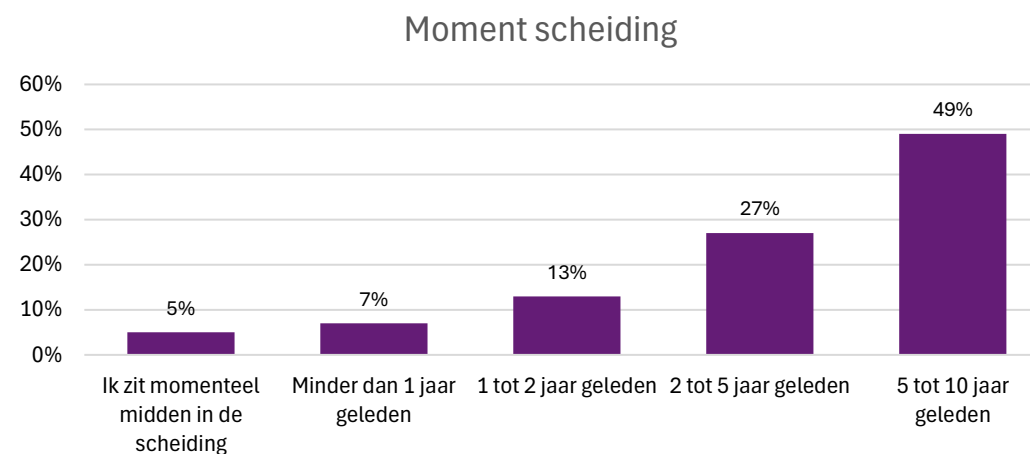
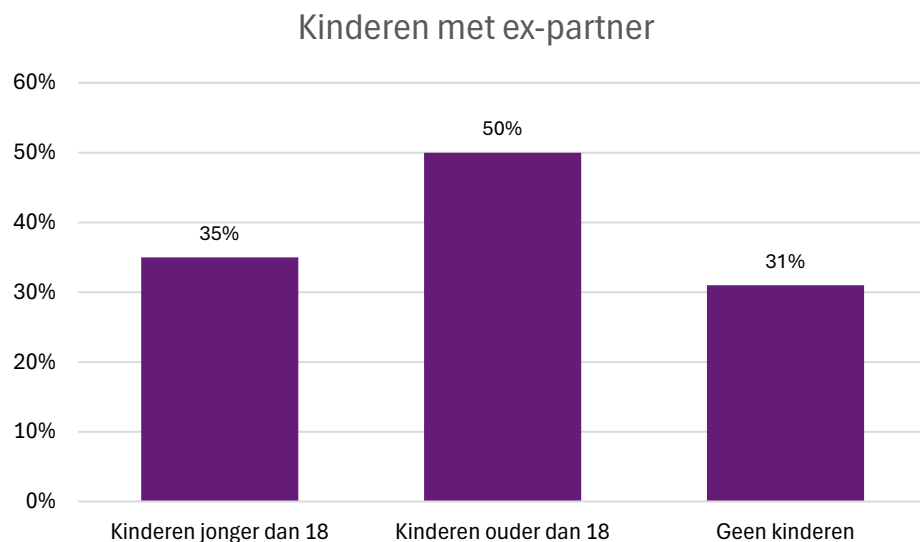
Hoofdstuk 2

Verloop van scheiding

Achtergrondgegevens gescheiden respondenten

- Aan de mensen die zijn gescheiden hebben we enkele vragen gesteld over het verloop van de scheiding en het onderwerp pensioen daarbij.
- Voor 52 procent van de gescheiden respondenten heeft de scheiding in de afgelopen 5 jaar plaatsgevonden, terwijl het voor het overige deel tussen de 5 en 10 jaar geleden is.
- Zeven op de tien (69%) heeft kinderen met de ex-partner, terwijl dat voor 31 procent niet het geval is.
- Er deden 271 gescheiden mannen en 272 gescheiden vrouwen mee aan het onderzoek (4 gescheiden respondenten hebben 'seks' niet ingevuld).
- Voor mensen die meerdere keren zijn gescheiden is gevraagd om dit onderzoek in te vullen voor de laatste scheiding.

Vrouwen gaan er vaker financieel op achteruit bij scheiding

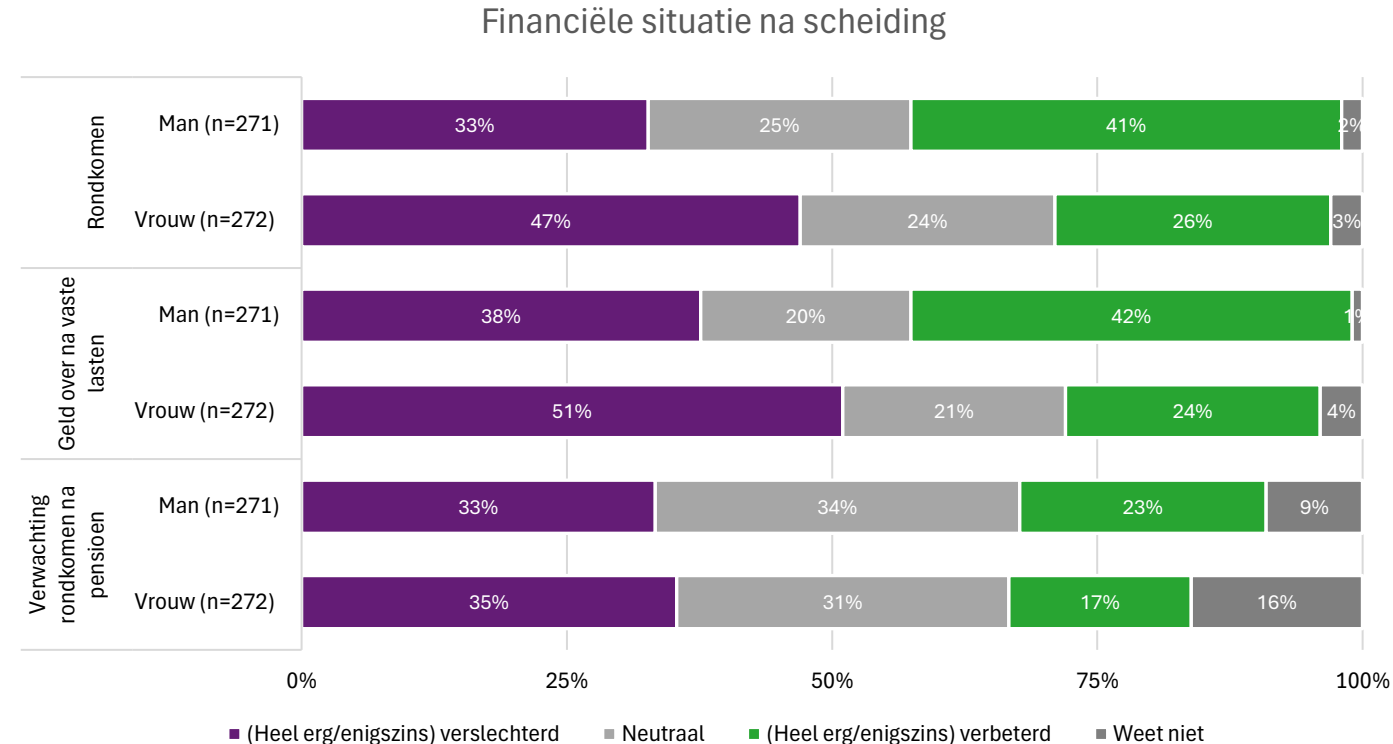
- Van de gescheiden mannen is vier op de tien (41-42%) erop vooruit gegaan in hoe goed ze kunnen rondkomen en hoeveel geld ze overhouden na het betalen van de vaste lasten. Bij de vrouwen ligt dat aanzienlijk lager (24%-26%).
- Sterker nog: van de vrouwen gaat de helft er op achteruit (47%-51%).
- De verwachtingen over het rondkomen na pensionering zijn voor mannen en vrouwen nagenoeg gelijk.

Verschillen tussen groepen

- **Opleiding:** Praktisch opgeleiden gaan er vaker op achteruit bij het rondkomen dan middelbaar opgeleiden.
- **Wel/geen kinderen:** Mensen zonder kinderen gaan er vaker financieel op vooruit na een scheiding terwijl mensen met kinderen er vaker financieel op achteruit gaan.
- **Onbetaald werk:** Mensen die het meeste onbetaald werk deden in het huwelijk/partnerschap gaan er vaker op achteruit (bij rondkomen en geld over na vaste lasten) dan mensen van wie de partner dat deed.

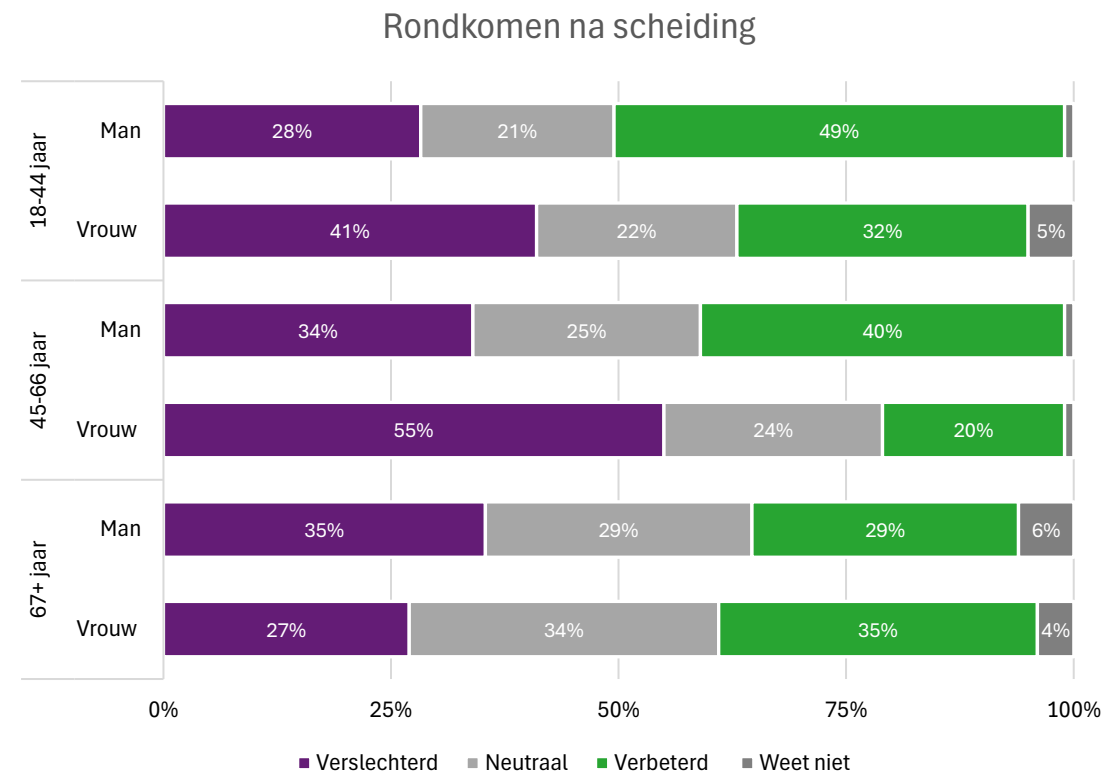
Ander onderzoek

Onderzoek van Simonse et al. (2024) laat zien dat het ook lastig is te zeggen hoe de situatie na pensionering zal zijn ([klik hier](#)). Sommige studies tonen aan dat gescheiden mensen een aanzienlijk hoger risico lopen op financiële tekorten na hun pensioen. Andere studies geven echter aan dat zowel mannen als vrouwen hun inkomen doorgaans zien stijgen na een scheiding, mede omdat ze meer gaan werken. Er zijn wel verschillen tussen mannen en vrouwen. Het vermogen van gescheiden vrouwen daalt gemiddeld met zo'n 25%, terwijl bij mannen de daling ongeveer 2% is. Anderzijds blijkt pensioenverevening gunstiger uit te pakken voor vrouwen, omdat zij meestal de minstverdienende partner zijn.

Verskil rondkomen het grootst bij mannen en vrouwen tussen de 45 en 66 jaar

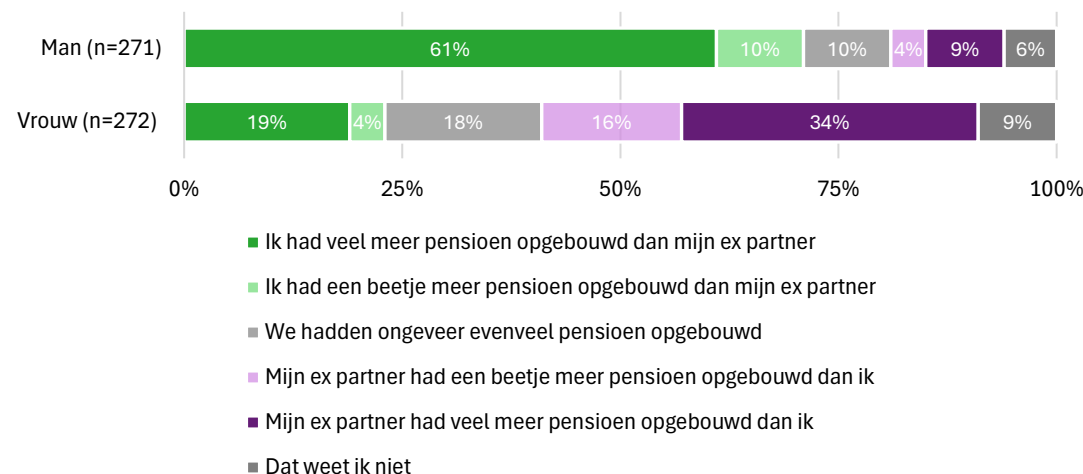
- Hoewel mannen er vaker op vooruit gaan na een scheiding, is vooral het verschil groot in de leeftijdscategorie 45 tot 66 jaar. Van de vrouwen gaat 55 procent er op achteruit terwijl een derde van de mannen (34%) er op achteruit gaat.

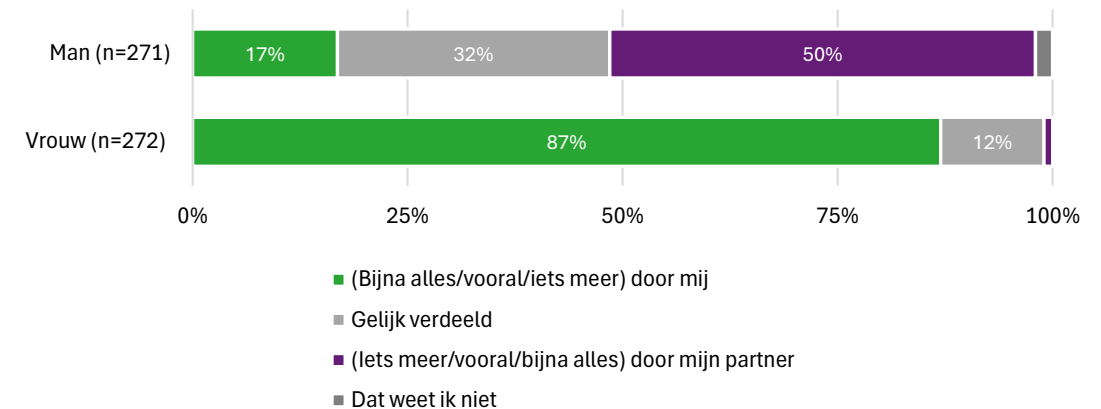
Traditionele rolverdeling zichtbaar in pensioenopbouw en verdeling onbetaald werk

- > De meerderheid van de mannen (71%) geeft aan meer pensioen te hebben opgebouwd dan hun ex-partners. Mannen hebben daarmee vaker meer pensioenopbouw dan vrouwen. Dit effect komt bij alle leeftijdscategorieën voor (18-44 jaar, 45-66 jaar en 67+ jaar).
- > Negen op de tien vrouwen (87%) zegt meer onbetaald werk te hebben gedaan dan haar ex-partner. Ook dit is voor alle leeftijdscategorieën het geval.
- > Tussen mannen en vrouwen zijn verschillen in hoe zij de verdeling van de pensioenopbouw en de verdeling van onbetaald werk zien.
- > Gescheiden mensen zonder kinderen geven vaker aan dat ze een gelijke verdeling van onbetaald werk hadden.

Opbouw pensioen

Verdeling onbetaald werk

Hoofdstuk 3

Scheiden en pensioenverdeling

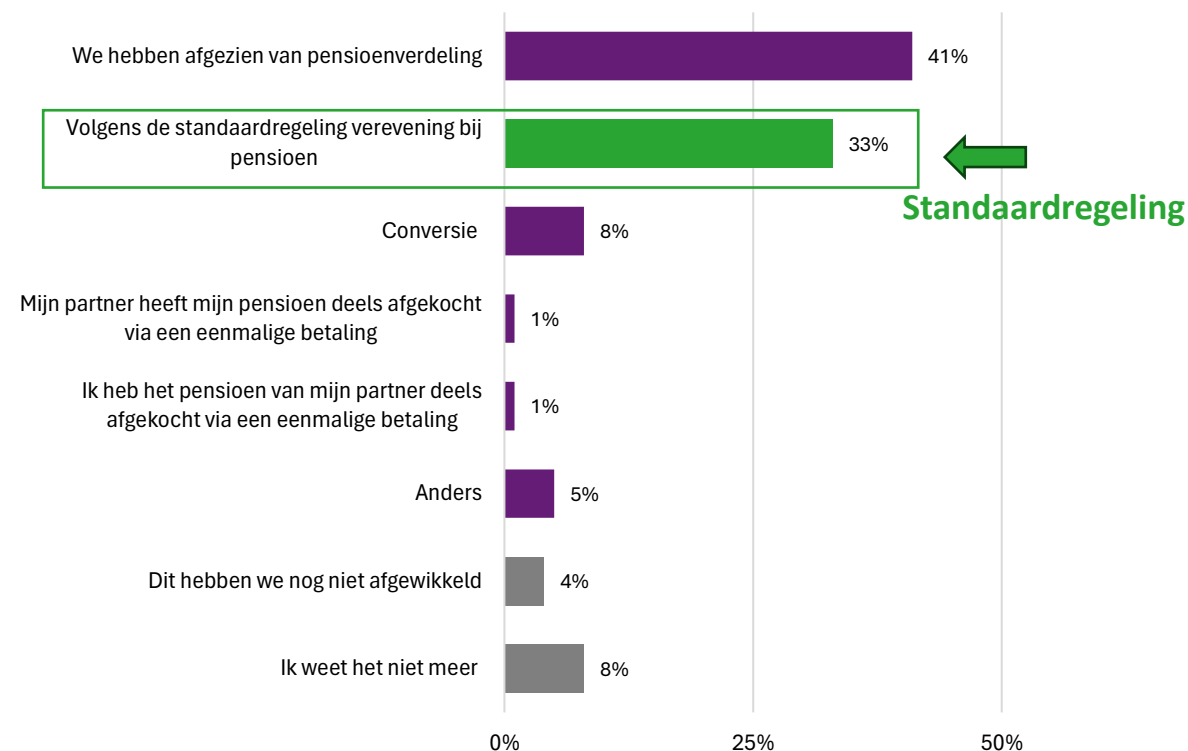
Meerderheid wijkt af van standaardregeling

- > Ruim de helft (55%) van de gescheiden mensen wijkt af van de standaardregeling (beide partners ontvangen 50% van het pensioen dat is opgebouwd tijdens het huwelijk). Het grootste deel hiervan (41%) zegt te hebben afgezien van een pensioenverdeling.
- > Ook koos 8% voor conversie (ieder een eigen deel van het opgebouwde pensioen). Slechts een klein percentage kocht het pensioen van de partner af (1%) of werd afgekocht (1%).
- > Bij een derde (33%) is er wel gebruik gemaakt van de standaardregeling.

Verschillen tussen groepen

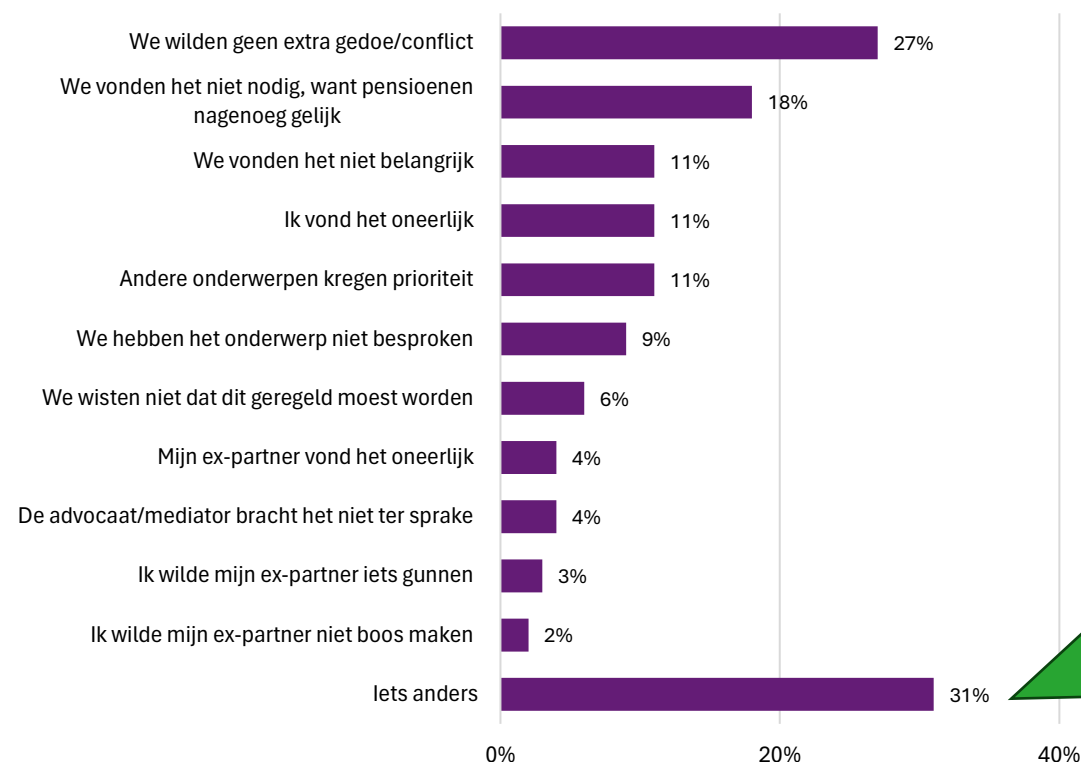
- **Leeftijd:** Jonge mensen onder de 45 zien vaker af van een pensioenverdeling dan 45 tot 66 jarigen. Onder 45 plussers wordt het pensioen vaker volgens de standaardregeling verevening verdeeld.
- **Wanneer gescheiden:** Mensen die in de laatste 5 jaar zijn gescheiden zien vaker af van standaardregeling dan mensen die 5 tot 10 jaar geleden zijn.
- **Wel/geen kinderen:** Mensen met kinderen verdelen het pensioen vaker via de standaardregeling dan mensen zonder kinderen.
- **Advocaten:** Gescheiden mensen die contact hebben gehad met een advocaat hebben de pensioenen vaker via de standaardregeling verdeeld dan mensen die hier geen contact mee hadden.

Uiteindelijke pensioenverdeling

Conflictvermijding voornaamste reden om pensioen niet standaard te verdelen

Redenen om van standaardverdeling af te wijken

- > Van de gescheiden mensen die het pensioen niet standaard hebben verdeeld speelde bij een kwart (27%) mee dat ze geen extra gedoe of conflict wilden. Bij één op de vijf (18%) was het pensioen al nagenoeg gelijk en vond men het niet nodig.
- > Relatief veel mensen hebben een andere reden benoemd (31%), wat soms een specificering is van een van de standaard antwoordopties.

Iets anders, namelijk:

- “Volledig onafhankelijk kunnen zijn na de scheiding.”
- “Ik wilde echt definitief een streep onder alles zetten en dan niet over 20-30 jaar nog geld van elkaars pensioen tegoed hebben en met het verleden geconfronteerd worden.”
- “Ik wilde zo snel mogelijk van hem af.”
- “Ik vond/vind het ook raar om 30 jaar na de scheiding het pensioen van m’n ex te krijgen. Een nieuwe partner heeft daar dan toch recht op?!”
- “De verevening is gedaan door een groter deel aan mijn partner toe te kennen bij verdeling woning en inboedel.”
- “Mijn ex-partner had een eigen zaak en bouwde geen pensioen op.”
- “We vonden het beide oneerlijk.”
- “Hadden we in huwelijksvoorwaarden bepaald.”

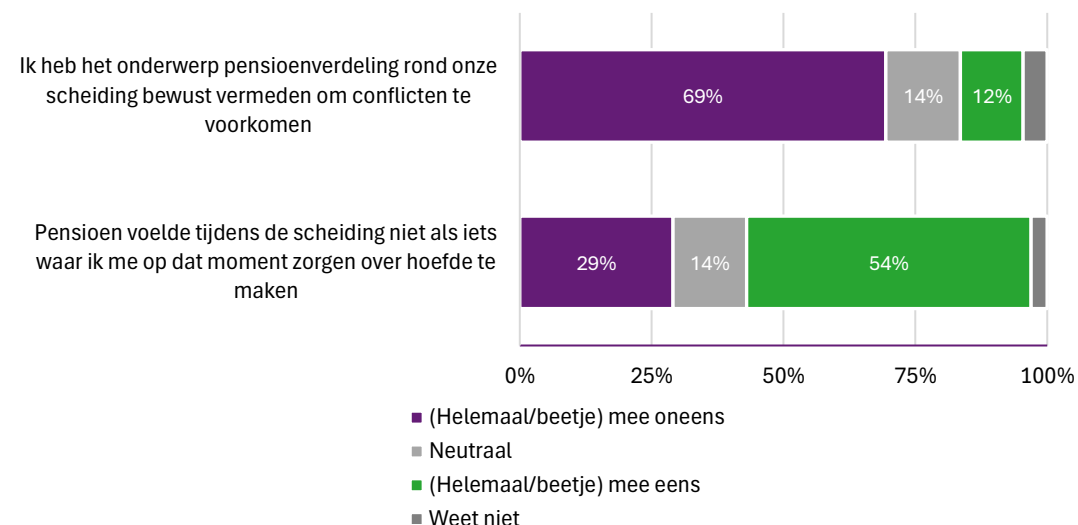
Helft maakt zich niet druk over pensioen tijdens scheiding

- Eén op de acht (12%) vermijdt het onderwerp pensioenverdeling om conflicten te voorkomen.
- De helft van de gescheiden mensen (54%) geeft aan dat pensioen aanvoelde als een onderwerp waar je je tijdens een scheiding geen zorgen over hoeft te maken.

Verschillen tussen groepen

- **Leeftijd:** Jonge mensen onder de 45 maken zich tijdens de scheiding vaker niet druk over de pensioenverdeling dan oudere mensen.
- **Wel/geen kinderen:** Mensen zonder kinderen voelden vaker dat het pensioen iets was waar ze zich tijdens de scheiding niet druk over hoefden te maken.

Pensioen tijdens scheiding

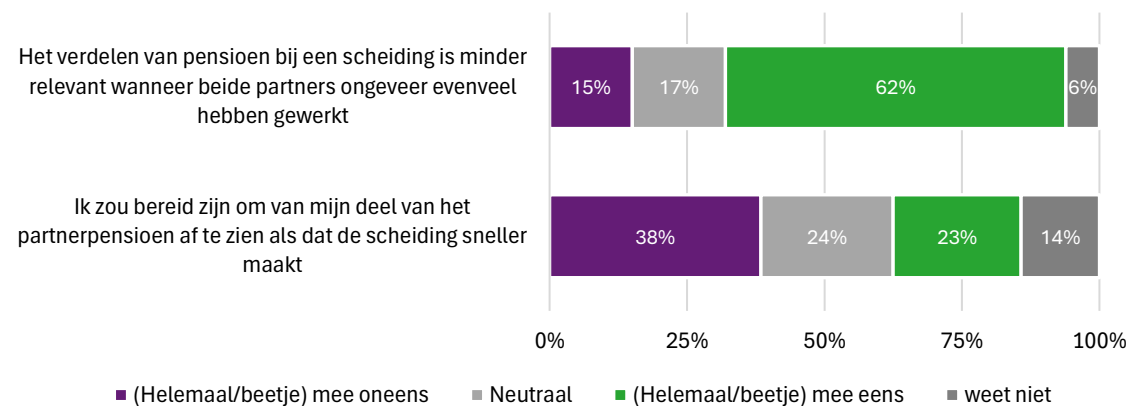
Zes op de tien vinden het verdelen van pensioen minder relevant als beide partners evenveel hebben gewerkt

- Zes op de tien (62%) vinden het verdelen van pensioen bij een scheiding minder relevant wanneer beide partners ongeveer evenveel gewerkt hebben.
- Een kwart (23%) is bereid van hun deel van het partnerpensioen af te zien als dat de scheiding sneller maakt.

Verschillen tussen groepen:

- **Geslacht:** Vrouwen zijn minder dan mannen bereid om van hun deel van het pensioen van hun partner af te zien.
- **Leeftijd:** 45-plussers zijn ook minder bereid om van hun deel van het pensioen van hun partner af te zien dan jongere mensen.
- **Opleiding:** theoretisch opgeleiden zijn het vaker oneens met de stelling dat het verdelen van pensioen minder relevant is wanneer beide partners ongeveer evenveel hebben gewerkt.

Perceptie pensioenverdeling

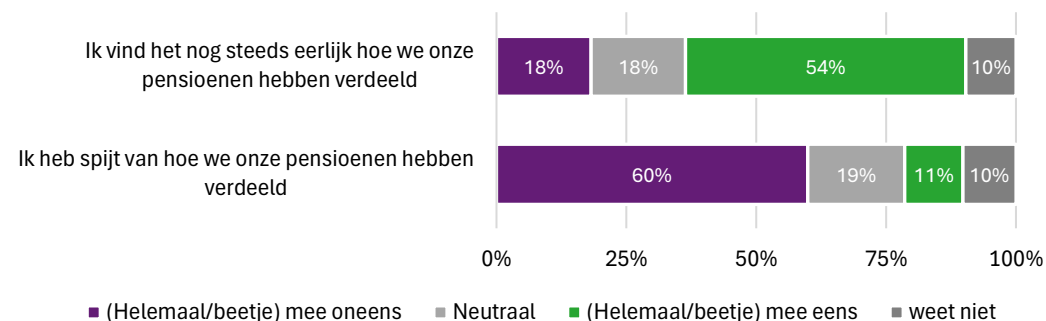
Eén op de vijf vindt uiteindelijke pensioenverdeling niet eerlijk

- Terugkijkend vind de helft (54%) van de gescheiden mensen het nog steeds eerlijk hoe het pensioen is verdeeld bij de scheiding. Eén op de vijf (18%) vindt dit niet eerlijk.
- Eén op de tien (11%) heeft spijt van de pensioenverdeling.

Verschillen tussen groepen

- **Geslacht:** Mannen vinden het minder vaak eerlijk hoe de pensioenen zijn verdeeld dan vrouwen. Mannen hebben hier dan ook vaker spijt van.
- **Opleiding:** Theoretisch opgeleiden hebben vaker spijt van hoe de pensioenen zijn verdeeld dan anderen.
- **Wanneer gescheiden:** Mensen die 5 tot 10 jaar geleden zijn gescheiden hebben vaker spijt van de pensioenverdeling dan mensen die korter dan 5 geleden zijn gescheiden.
- **Pensioenkennis:** Mensen met meer pensioen kennis hebben minder vaak spijt van de pensioenverdeling.
- **Mediator/advocaat:** Gescheiden mensen die gebruik maakten van een mediator hebben ook minder vaak spijt van de pensioenverdeling. Mensen die gebruik maakten van een advocaat vinden vaker dat het pensioen niet eerlijk is verdeeld.
- **Rol van emoties:** als emoties een grote rol speelden was er vaker spijt van de uiteindelijke pensioenverdeling.

Gevoelens over pensioenverdeling

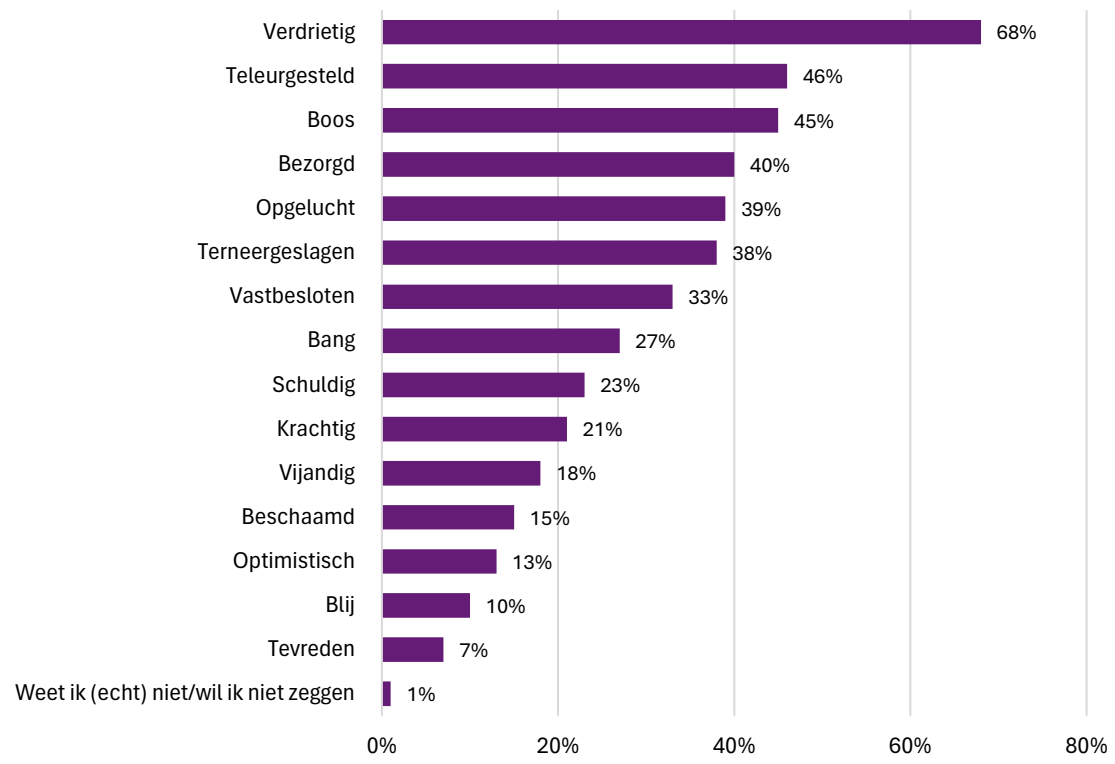
Hoofdstuk 4

Emoties en psychologische mechanismen

Emoties spelen naar eigen zeggen een rol bij pensioenverdeling

Emoties bij afwikkeling scheiding

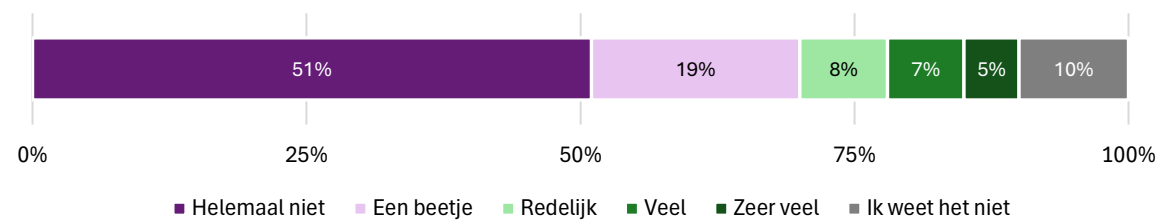

- > Gescheiden personen voelden zich tijdens de afwikkeling van de scheiding vooral verdrietig (68%), teleurgesteld (46%) en boos (45%).
- > Bij vier op de tien (39%) speelden deze emoties naar eigen zeggen ook (een beetje tot zeer veel) een rol in de manier waarop pensioenverdeling is verlopen.

Verschillen tussen groepen

- **Geslacht:** Bij mannen speelden emoties naar eigen zeggen vaker een beperkte rol bij de pensioenverdeling dan bij vrouwen.
- **Wel/geen kinderen:** Bij mensen zonder kinderen speelden emoties minder mee bij de pensioenverdeling.

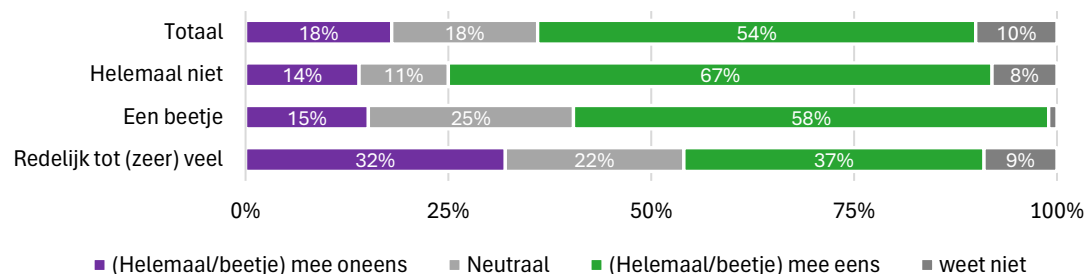
Rol emoties bij pensioenverdeling

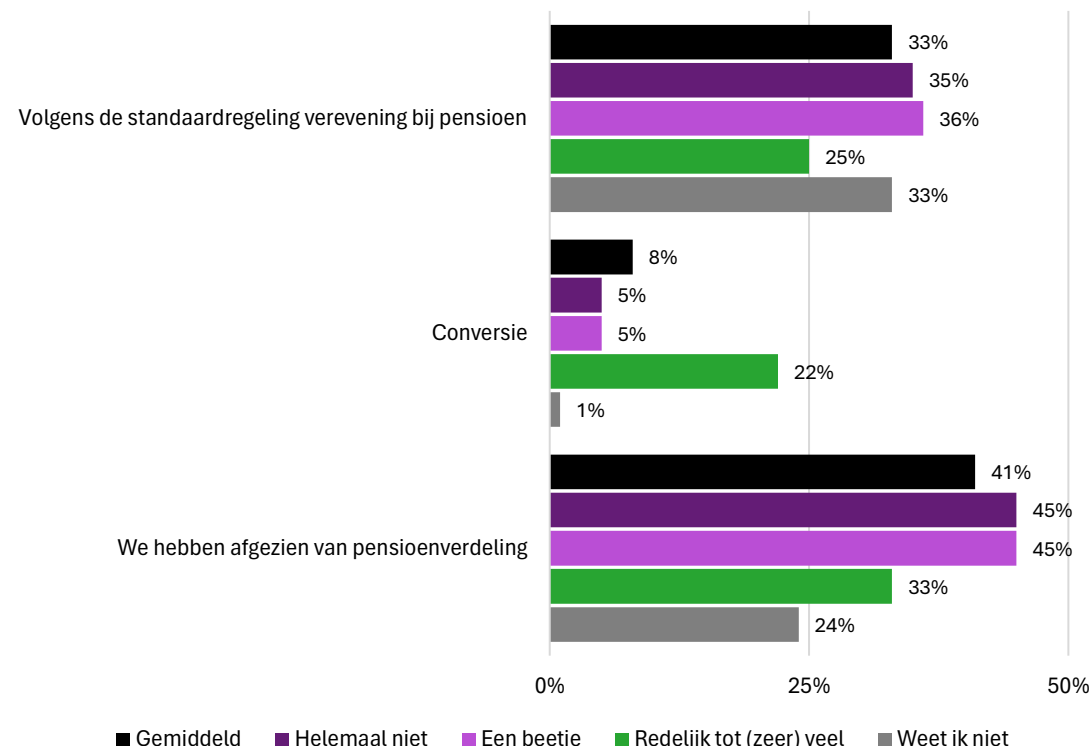
Pensioenverdeling wordt vaker oneerlijk gevonden als emoties een grote rol speelden

- Er is gekeken naar de rol van emoties bij de verdeling van het pensioen. Hieruit blijkt dat mensen bij wie emoties een grote rol heeft gespeeld bij de pensioenverdeling vaker kiezen voor conversie.
- Als emoties een grote rol speelden vindt men de pensioenverdeling vaker oneerlijk. Een derde (32%) vindt de pensioenverdeling niet eerlijk tegenover 14 procent bij degenen waar emoties geen rol speelden bij de pensioenverdeling.

Pensioenverdeling eerlijk vinden uitgesplitst naar rol emoties bij pensioenverdeling

Rol van emoties en pensioenverdeling

Hoe is het pensioen uiteindelijk verdeeld? (basis: gescheiden, n=547)

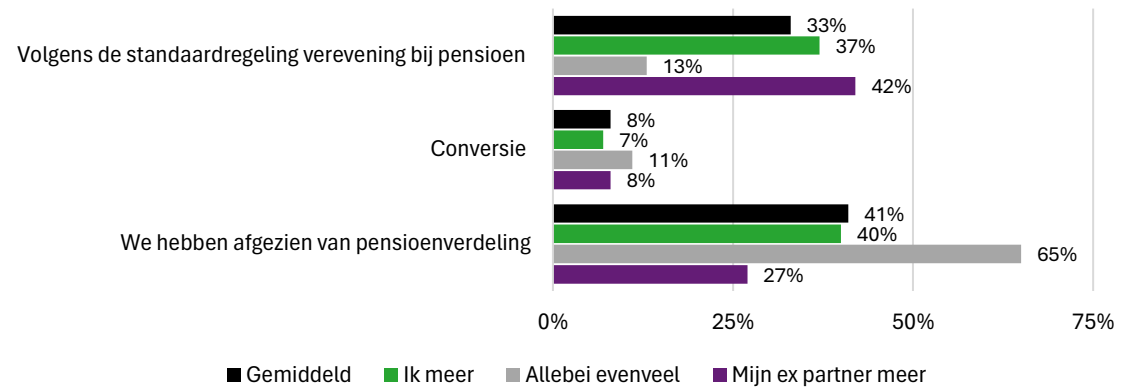
Ik vind het nog steeds eerlijk hoe we onze pensioenen hebben verdeeld (basis: gescheiden, n=547)

In hoeverre speelden emoties (van jezelf of jouw ex-partner) volgens jou een rol in de manier waarop het onderwerp pensioenverdeling is verlopen? (basis: gescheiden, n=547)

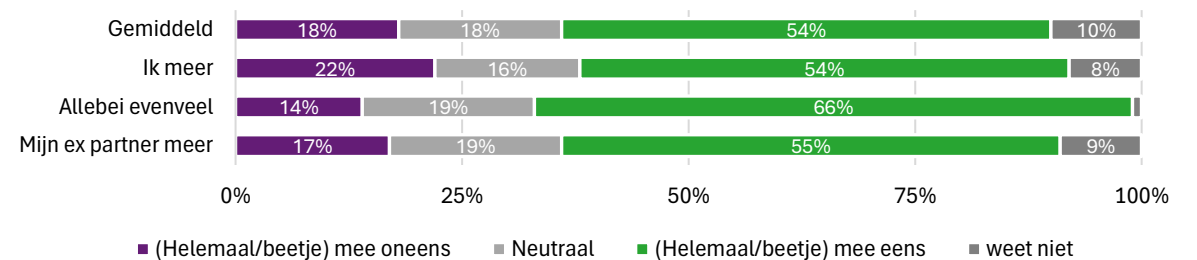
Stellen met verschil in pensioenopbouw kiezen vaker voor de standaardregeling

- Daarnaast is er gekeken of verschillen in de pensioenopbouw zorgen voor een andere pensioenverdeling. Die verschillen blijken er inderdaad te zijn.
- In de gevallen waarin een van beide partners meer pensioen heeft opgebouwd wordt vaker gekozen voor de standaardregeling (37%-42%) in vergelijking met stellen waarbij de pensioenopbouw ongeveer gelijk is (13% kiest de standaardregeling).
- Twee derde van de stellen (65%) met een (naar eigen zeggen) gelijke pensioenopbouw ziet af van pensioenverdeling.
- Daarnaast zit er een verschil in wanneer men zelf meer pensioen heeft opgebouwd of wanneer de ex-partner meer pensioen heeft opgebouwd. Als men zelf meer pensioen heeft opgebouwd dan ziet men vaker af van pensioenverdeling (40%) ten opzichte van als de ex-partner meer pensioen heeft opgebouwd (27%).
- Er blijkt geen (significant) verschil te zitten in wie het meeste pensioenopbouw had en hoe eerlijk men de pensioenverdeling nu nog steeds vindt.

Effect pensioenopbouw op pensioenverdeling

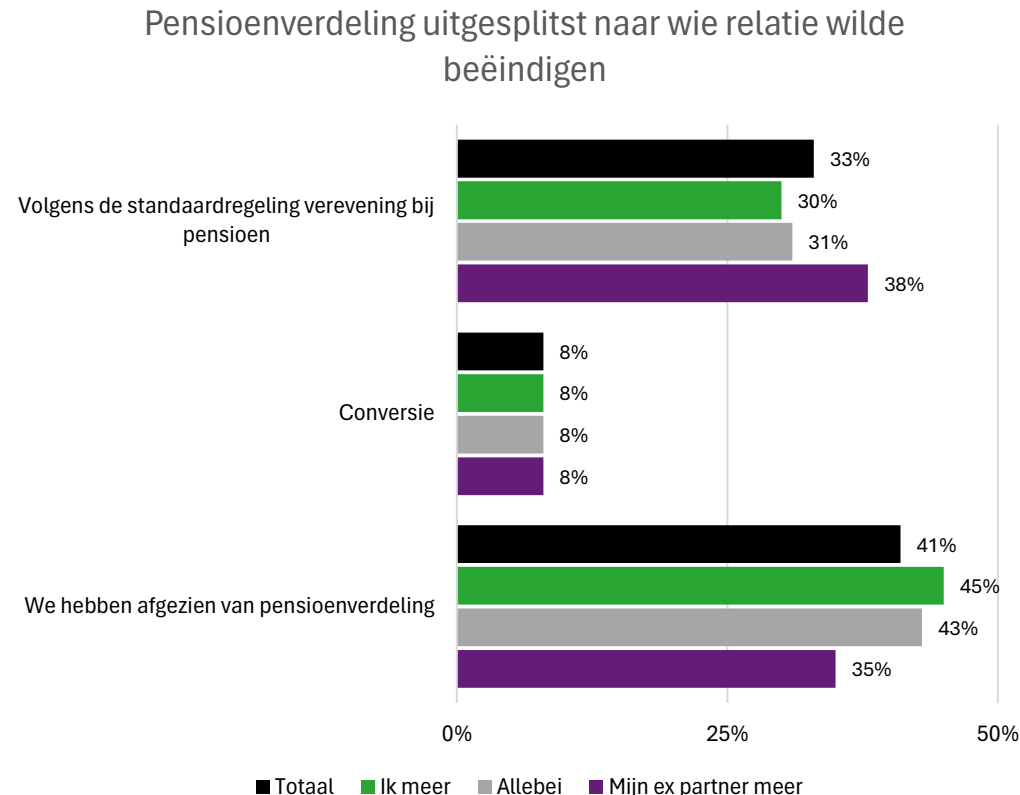
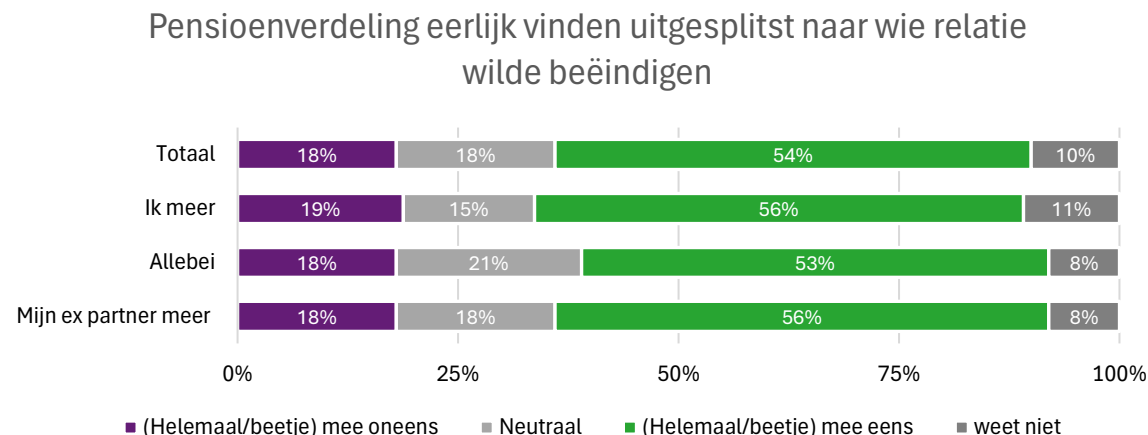

Pensioenverdeling eerlijk vinden uitgesplitst naar pensioenopbouw

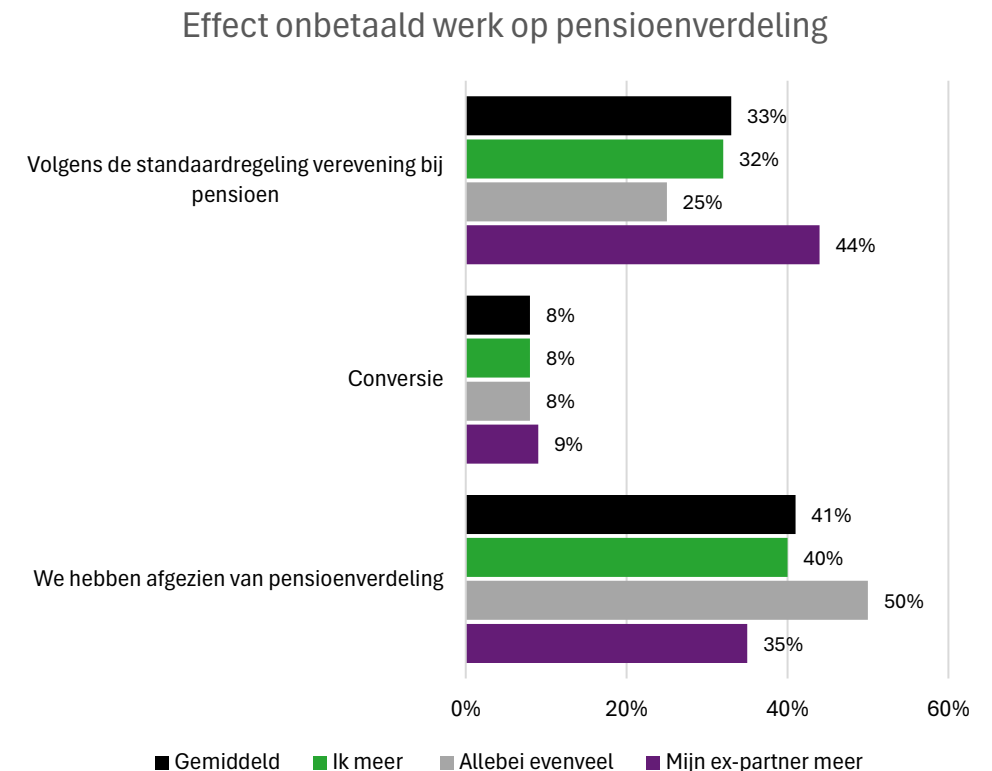
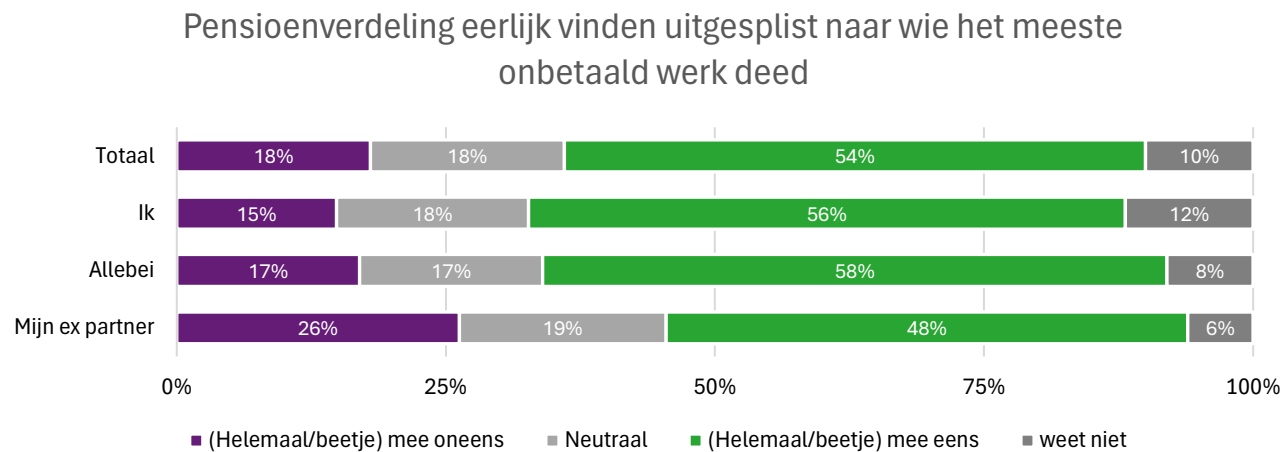
Wie de relatie wilde beëindigen heeft geen effect op pensioenverdeling

- > Voor de uiteindelijke pensioenverdeling maakt het niet uit of iemand zelf de relatie meer wilde beëindigen of de ex-partner.
- > Ook heeft het geen effect op hoe eerlijk men de pensioenverdeling uiteindelijk vindt.

Mensen bij wie de ex-partner het meeste onbetaald werk deed vinden de pensioenverdeling vaker oneerlijk

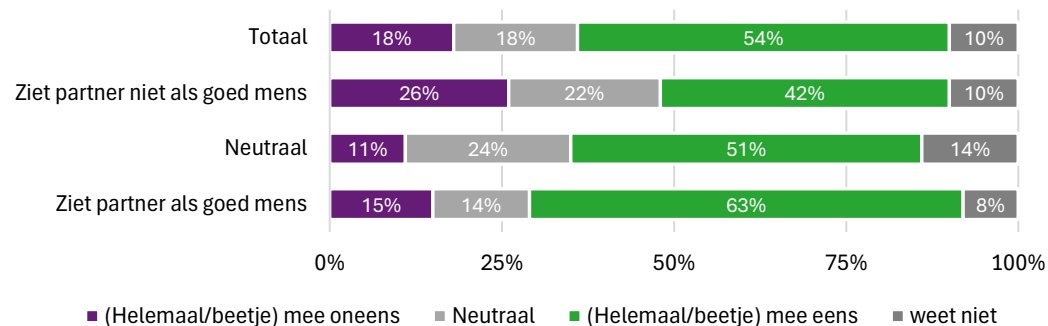
- Gescheiden mensen bij wie de ex-partner het meeste onbetaald werk deed verdeelden het pensioen vaker volgens de standaardregeling (44%).
- Als het onbetaalde werk ongeveer gelijk verdeeld was zag men vaker af van een pensioenverdeling (50%).
- Als de ex-partner het meeste onbetaalde werk deed, vond men het vaker oneerlijk hoe het pensioen was verdeeld (26%).

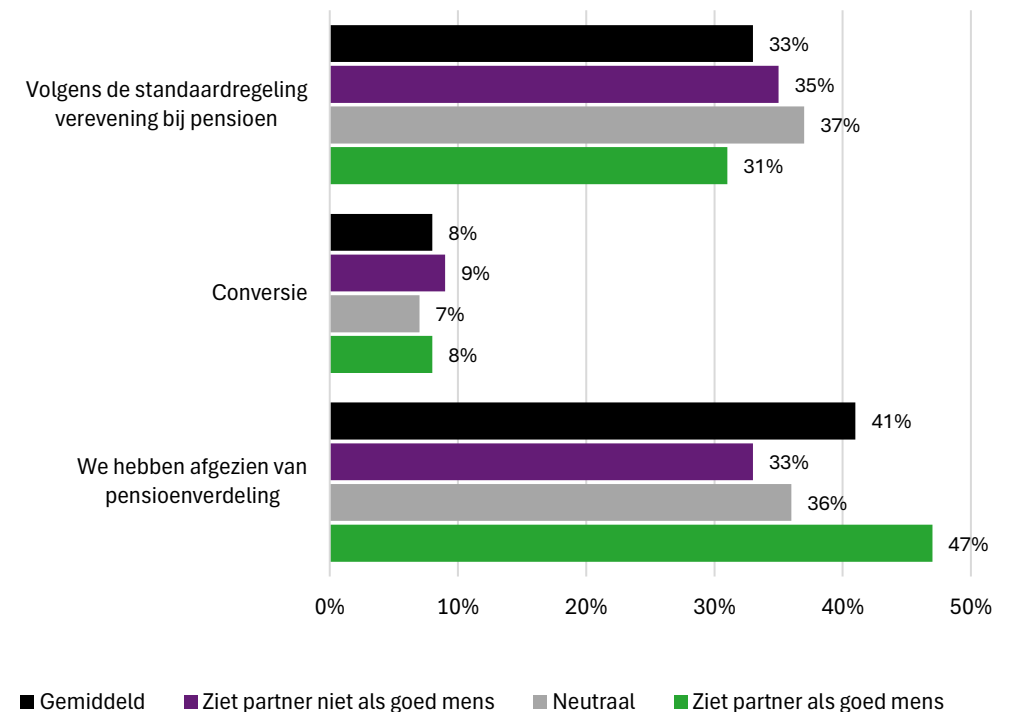
Mensen die hun ex-partner zien als een goed mens zien vaker af van een pensioenverdeling

- > Aan gescheiden mensen is gevraagd of ze hun ex-partner als een goed mens zien. Dit is afgezet tegen de pensioenverdeling. Hieruit blijkt dat mensen die hun ex-partner als een goed mens zien vaker afzien van een pensioenverdeling (47%) dan mensen die dit niet doen.
- > Mensen die vinden dat hun ex-partner een goed mens is, vinden de pensioenverdeling ook vaker eerlijk (63%) ten opzichte van mensen die hun ex-partner geen goed mens vinden (42%).

Pensioenverdeling eerlijk vinden uitgesplit naar hoe men ex-partner ziet

Effect hoe men ex-partner ziet op pensioenverdeling

Hoofdstuk 5

Rol van de professional

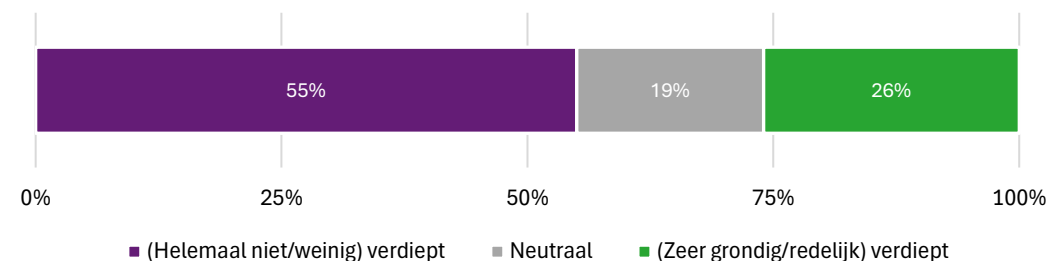
Helft gescheiden mensen heeft zich nauwelijks verdiept in pensioenverdeling

- Voorafgaand aan de beslissing om het pensioen te verdelen heeft ruim de helft (55%) van de gescheiden mensen zich zelf niet of weinig verdiept in de verschillende manieren om het pensioen te verdelen.

Verschillen tussen groepen

- **Leeftijd:** Jonge mensen (tot 45 jaar) hebben zich vaker niet/weinig verdiept in de verschillende manieren om het pensioen te verdelen terwijl oudere mensen (67+ jaar) dit vaker grondig of redelijk hebben gedaan.
- **Wel/geen kinderen:** Mensen die geen kinderen hadden met hun partner hebben zich minder verdiept dan mensen die wel kinderen hebben.
- **Verschil opgebouwd pensioen:** Gescheiden mensen bij wie een van beide partners meer pensioen had opgebouwd hebben zich beter verdiept in de pensioenverdeling dan partners bij wie beiden ongeveer evenveel pensioen hadden opgebouwd.
- **Pensioen wel of niet besproken bij afwikkelingsgesprekken:** Mensen waarbij het pensioen niet aan bod is gekomen bij de gesprekken met een mediator of advocaat hebben zich vaker niet of weinig in de pensioenverdeling verdiept.

Verdiept in pensioenverdeling voor beslissing

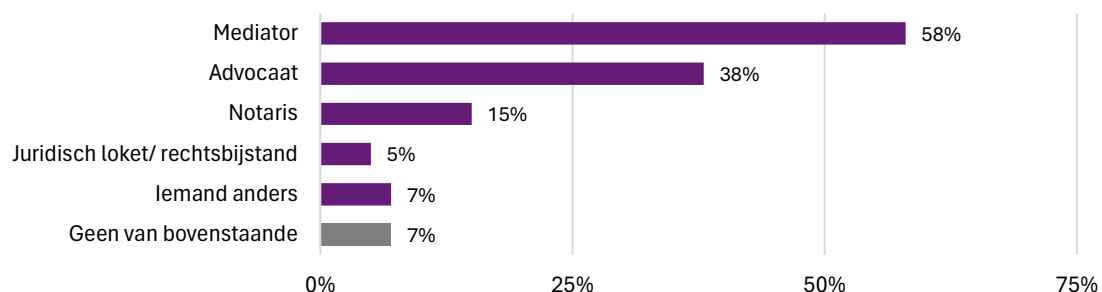
Pensioen wordt meestal opgebracht door professional

- Mensen die zijn gescheiden hadden voornamelijk contact met een mediator (58%) of een advocaat (38%) voor de afwikkeling.
- Bij acht op tien (82%) werd het pensioen besproken bij deze gesprekken. Dit werd in de meeste gevallen (73%) opgebracht door de professional.

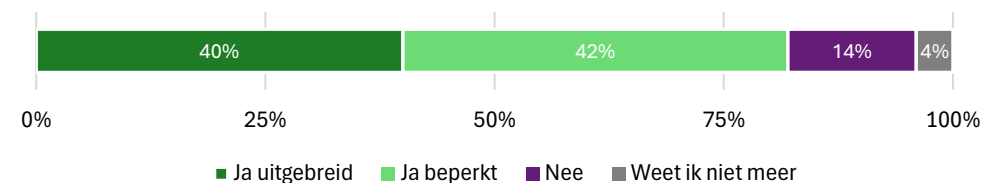
Verschillen tussen groepen

- **Opleiding:** Praktisch opgeleiden maken vaker gebruik van een advocaat terwijl theoretisch opgeleiden vaker contact hadden met een notaris.
- **Wel/geen kinderen:** Mensen met kinderen maakten vaker gebruik van een mediator dan mensen zonder kinderen.
- **Mediators/advocaten:** Bij mediators wordt het pensioen naar eigen zeggen vaker besproken dan bij advocaten.

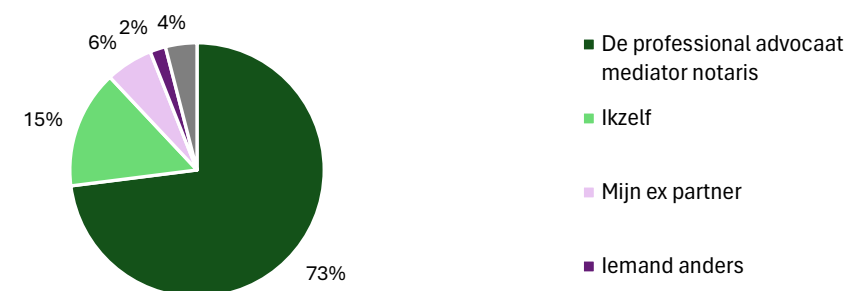
Contact afwikkeling van scheiding

Bespreking pensioen

Gesprek over pensioen begonnen

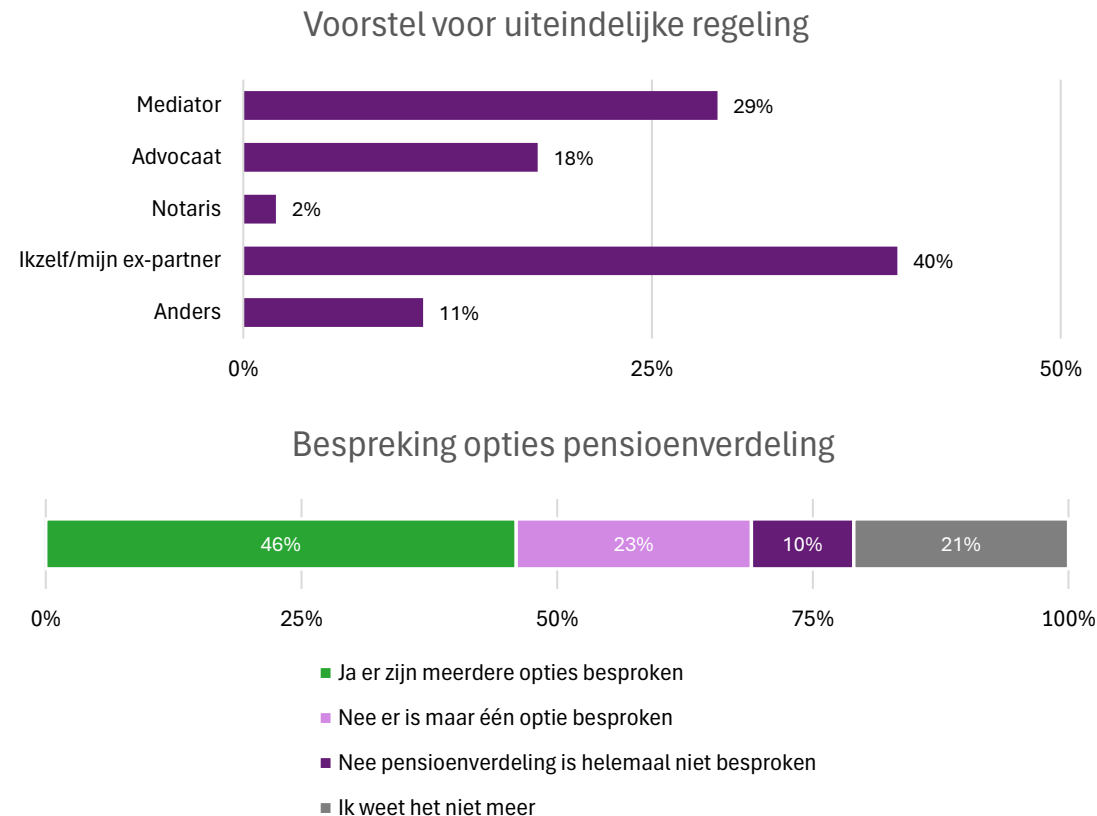

Bij circa de helft worden er meerdere opties besproken

- Het voorstel voor de uiteindelijke regeling kwam in vier op de tien gevallen (40%) van een van de partners.
- Bij de helft van de mensen (46%) zijn er meerdere opties besproken om pensioen te verdelen. Bij een kwart (23%) is er maar één optie besproken.

Verschillen tussen groepen

- **Geslacht:** Vrouwen zeggen vaker dan mannen dat er meerdere opties zijn besproken terwijl mannen vaker zeggen dat er maar één optie besproken is.
- **Wel/geen kinderen:** Mensen met kinderen zeggen vaker dat er meerdere opties zijn besproken.
- **Mediators/advocaten:** Bij mediators werden vaak meerdere opties besproken. Bij advocaten wordt relatief vaak gezegd dat de pensioenverdeling helemaal niet besproken is.

Over het algemeen heeft men niet het idee dat de professional een voorkeur had voor een specifieke regeling

- Bij twee derde van de gescheiden mensen had de professional geen voorkeur en werd niet een bepaalde optie als eerlijker gepresenteerd (beide 66%). Een kwart (23%) denkt wel dat de professional een voorkeur had. Meestal is dat de standaardregeling.

Verschillen tussen groepen

- **Geslacht:** Vrouwen dachten vaker dan mannen dat er een voorkeur was voor conversie of geen pensioenverdeling.
- **Leeftijd:** Jonge mensen dachten vaker dat er geen optie als eerlijker werd gepresenteerd dan 45- tot 66-jarigen.
- **Pensioenopbouw:** Mensen die meer pensioen hadden opgebouwd dachten vaker dat de professional een voorkeur had voor de standaardregeling of deze als eerlijker presenteerde.
- **Wel/geen kinderen:** Mensen met kinderen denken vaker dat de professional een voorkeur had voor de standaardregeling.
- **Emoties:** Bij scheidingen waar emoties een grote rol speelden in de pensioenverdeling, denken meer mensen dat de standaardverdeling als eerlijker werd gepresenteerd.

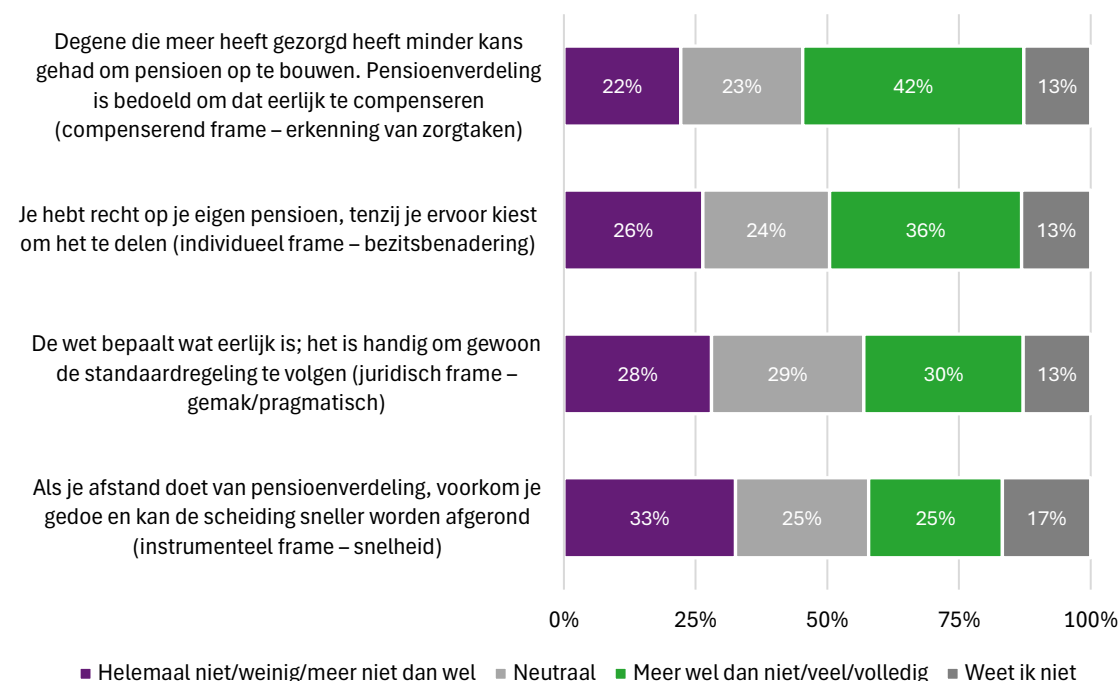
Toch is het frame over pensioenverdeling niet voor iedere professional gelijk in de ogen van gescheiden mensen

- > Aan gescheiden mensen zijn verschillende frames voorgelegd waarbij men kon aangeven hoe pensioenverdeling ter sprake kwam in de afwikkelingsgesprekken met de professional. De manier waarop professionals het onderwerp verwoordden, maakt verschil: woorden kunnen sturen hoe mensen het gesprek ervaren en wat zij als eerlijk of vanzelfsprekend zien. Daarbij kan de gekozen framing per professional verschillen, wat invloed kan hebben op de beeldvorming over pensioenverdeling.
- > Vier op de tien gescheiden mensen (42%) zegt dat vooral het compenserende frame naar voren is gekomen in de afwikkeling van de pensioenverdeling. Pensioenverdeling is bedoeld om te compenseren voor de partner die meer zorgtaken had en daardoor minder pensioen kon opbouwen.
- > Een derde (36%) herkent echter het individuele frame in de gesprekken over de pensioenverdeling. Je hebt recht op je eigen pensioen, tenzij je ervoor kiest om het te delen.

Verschillen tussen groepen

- **Geslacht:** Vrouwen herkennen vaker het compenserend frame terwijl mannen vaker het juridisch frame herkennen.
- **Leeftijd:** 67 plusser herkennen vaker juridische frame dan jongere mensen.
- **Opleiding:** Theoretisch opgeleiden herkennen vaker het individuele frame en minder vaak het compenserend frame in vergelijking met de rest.
- **Wel/geen kinderen:** Mensen met kinderen herkennen vaker het compenserend frame dan mensen zonder kinderen.

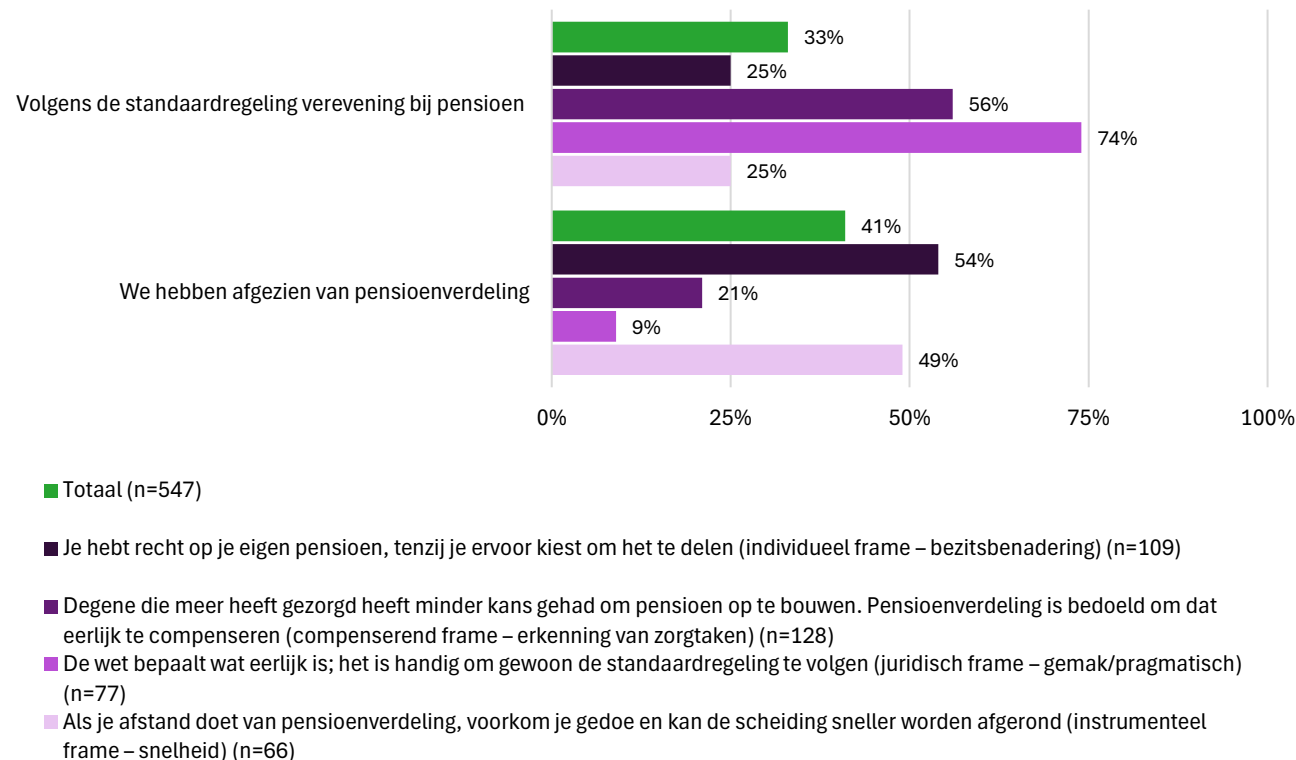
Frames pensioenverdeling

Framing hangt samen met de uiteindelijke keuze hoe pensioen is verdeeld

- Wanneer het compenserende frame (gefocust op erkenning van zorgtaken) werd gebruikt in gesprekken met de professional, werd het pensioen vaker via de standaardregeling verdeeld dan wanneer dit frame niet werd gebruikt (56% versus een gemiddelde van 33%). Ook het juridisch frame (de wet bepaalt wat eerlijk is) had dit effect (74% versus een gemiddelde van 33%).
- Wanneer een professional het individuele frame (je hebt recht op je eigen pensioen) gebruikte, is er juist vaker helemaal afgezien van een pensioenverdeling (54% versus een gemiddelde van 40%).
- Deze resultaten laten een samenhang zien tussen het type frame dat professionals gebruiken en de keuzes die mensen maken rondom de pensioenverdeling. Het gaat hier echter om een correlatie, geen direct oorzaak-gevolgverband: het gebruik van een bepaald frame gaat samen met een keuze, maar veroorzaakt die keuze niet noodzakelijk.

Uiteindelijke pensioenverdeling (twee meest voorkomende vormen)

Hoe is het pensioen uiteindelijk verdeeld? (basis: gescheiden, n=547)

Hieronder zie je manieren waarop pensioenverdeling ter sprake kan komen. In welke van deze manieren herken je je het meest? (basis: herkent zich veel of volledig in het frame)

Hoofdstuk 6

Nieuwe wet pensioen en scheiden

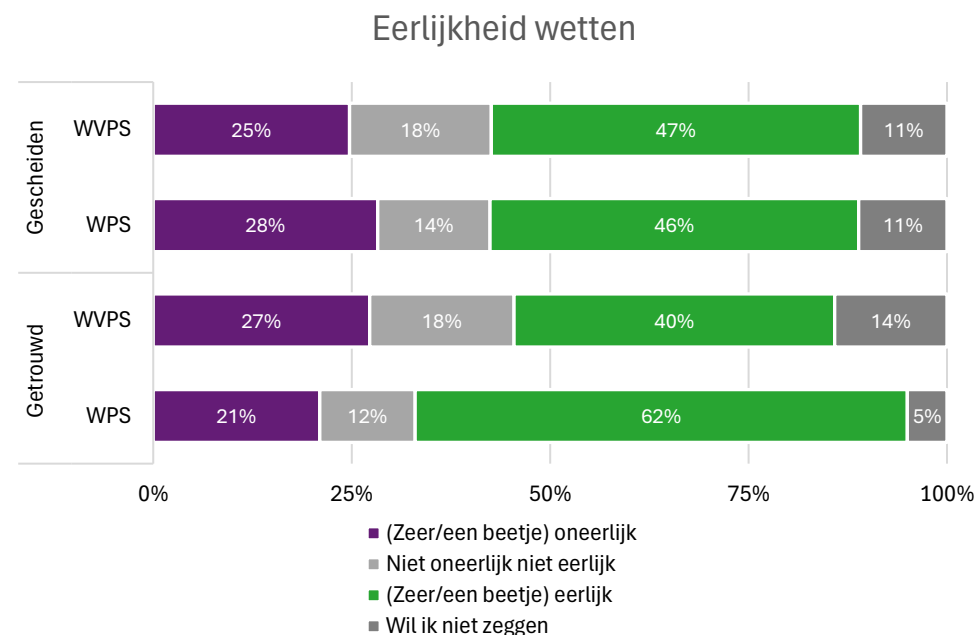

Getrouwde mensen vinden nieuwe wet eerlijker

- Naast de professional kan ook wetgeving invloed hebben op de keuzes die mensen maken. Op dit moment geldt de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (WVPS). Over enkele jaren treedt nieuwe wetgeving in werking: de Wet pensioenverdeling bij scheiding 2021 (WPS). Hieronder zijn de verschillen tussen beide wetten weergegeven.

WVPS (huidige wet)	WPS (nieuwe wet)
Stel je voor dat je gaat scheiden en je je pensioen moet verdelen. Volgens de huidige wetgeving (Wet verevening pensioenrechten bij scheiding – WVPS) hebben beide partners recht op 50% van het ouderdomspensioen dat tijdens het huwelijk is opgebouwd. Deze verdeling vindt niet direct plaats, maar zal gebeuren op het moment dat jij en jouw ex-partner met pensioen gaan, dan krijgt ieder de helft van het samen opgebouwde pensioen. Tot die tijd zullen jullie dus qua pensioen financieel gekoppeld blijven. Jij en je ex-partner moeten binnen twee jaar na de scheiding zélf bij de pensioenuitvoerder melden dat jullie het pensioen willen verdelen volgens de wettelijke regeling. Als jullie dit niet doen, dan blijft jullie pensioen gescheiden.	Stel je voor dat je gaat scheiden en je je pensioen moet verdelen. Volgens de nieuwe pensioenwetgeving (Wet pensioenverdeling bij scheiding 2021 – WPS), hebben beide partners recht op 50% van het ouderdomspensioen dat tijdens het huwelijk is opgebouwd. Bij deze verdeling krijgt iedere partner meteen na de scheiding een eigen pensioendeel met de helft van het samen opgebouwde pensioen. Dat deel komt volledig op naam van de persoon zelf. Je hoeft hiervoor niets extra's te doen — de pensioenuitvoerder voert deze verdeling automatisch uit zodra de scheiding is gemeld bij de gemeente.

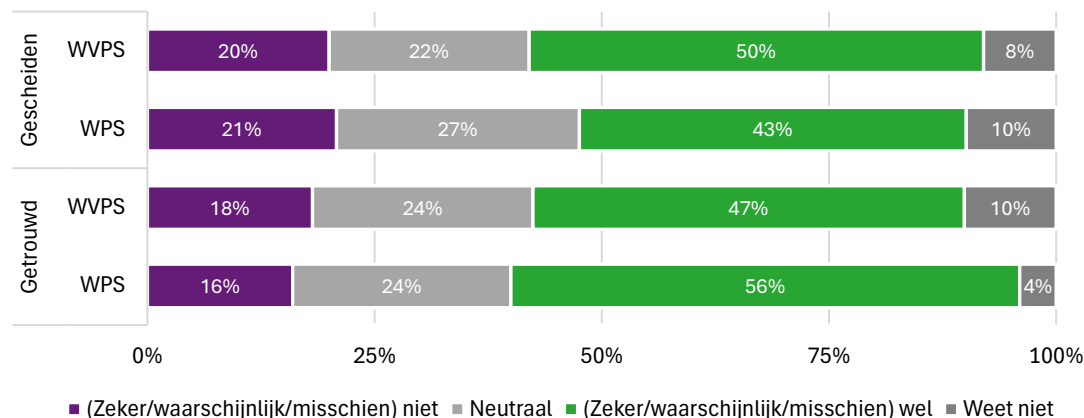
- Om te onderzoeken hoe eerlijk mensen deze wetten vinden, hebben we in een experimentele opzet (split run) aan verschillende groepen respondenten willekeurig één van beide wetten voorgelegd. Daarbij wordt gemeten welke regeling men eerlijker vindt, zonder dat men de wetten direct met elkaar vergeleek.
- Bij gescheiden mensen worden de huidige en nieuwe wet even goed beoordeeld op eerlijkheid. Getrouwden vinden de nieuwe wet eerlijker dan de huidige wet.

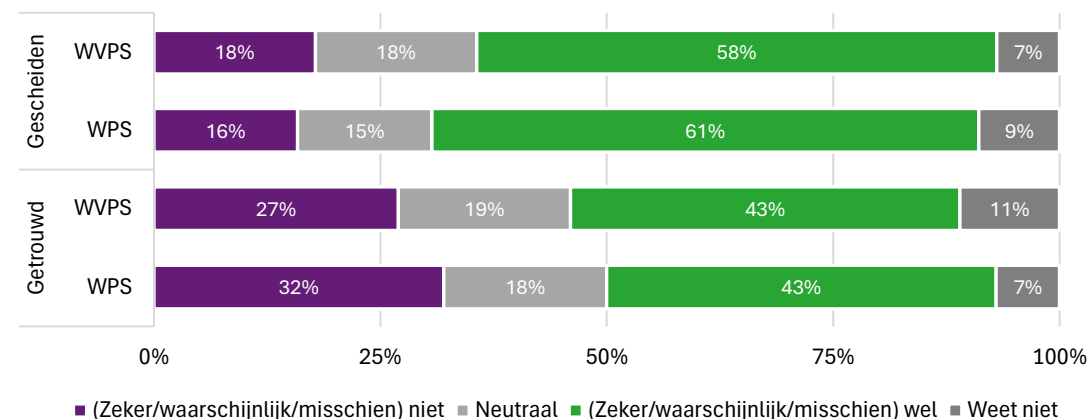
Gescheiden mensen houden pensioen liever apart

- Ook is gevraagd of ze zich in deze wettelijke pensioenregeling kunnen vinden en in hoeverre men de pensioenen gescheiden wil houden.
- Ongeveer de helft kan zich vinden in de voorgelegde wetten. Gescheiden mensen kunnen zich iets vaker vinden in de huidige wetgeving (WVPS) in vergelijking met de nieuwe wetgeving (WPS)(50% vs 43%). Bij getrouwde mensen is dit verschil niet significant.
- De wetgeving lijkt geen effect te hebben op de keuzes die mensen maken.
- Zes op de tien gescheiden mensen wil het pensioen gescheiden houden (58%-61%). Voor getrouwde mensen is dat vier op de tien (43%). Het maakt niet uit welke wetgeving ze hebben gezien voordat ze deze vraag beantwoordden.

Zich kunnen vinden in wetten

Pensioenen gescheiden willen houden

Bijlagen

Respons

- In totaal hebben 1.442 mensen afkomstig uit het I&O Research Panel meegewerkt aan het onderzoek.
- De doelgroep van het onderzoek was de Nederlandse bevolking vanaf 18 jaar die gescheiden, samenwonend of getrouwd zijn.
- Om voldoende waarnemingen voor gescheiden mensen te realiseren is deze groep extra geworven door middel van een screening in het complete panel dat meer dan 40.000 actieve panelleden kent.
- Indien respondenten gescheiden waren in de laatste 10 jaar maar nu samenwonend of getrouwd zijn ze in de doelgroep gescheiden opgenomen.

	Respons
Gescheiden in afgelopen 10 jaar	547
Samenwonend zonder trouwboekje of geregistreerd partnerschap	325
Getrouwden of met geregistreerd partnerschap	570

	Gescheiden	Samenwonend	Getrouwd/GP	Totaal
Man	271	176	301	748
Vrouw	272	147	269	688
Onbekend	4	2	0	6
Total	547	325	570	1442

Weging totaal

- > Voor de weging is zowel gebruik gemaakt van een weging voor de totale respons (1.442) als een weging per doelgroep.
- > De hier weergegeven weging is gebruikt voor de totale populatie en is gebruikt als het over de totale onderzochte populatie gaat (bijv. slide 11 en 15).
- > Voor de totale populatie is gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleiding en doelgroep.

		Verhoudin g populatie	Aantal ongewogen	% ongewogen	Aantal gewogen	% gewogen	Weging
Geslacht	Man	51%	748	52%	727	51%	1,0
	Vrouw	49%	688	48%	712	49%	1,0
Leeftijd	18-44	38%	393	27%	545	38%	1,4
	45-66	40%	669	47%	577	40%	0,9
	67+	22%	374	26%	317	22%	0,8
Regio	Noord	10%	173	12%	150	10%	0,9
	Oost	24%	348	24%	343	24%	1,0
	West	41%	569	40%	588	41%	1,0
	Zuid	25%	345	24%	356	25%	1,0
Opleiding	Theoretisch	48%	762	53%	690	48%	0,9
	Praktisch	18%	212	15%	255	18%	1,2
	Middelbaar	34%	455	32%	493	34%	1,1
Doelgroep	Gescheiden	5%	547	38%	78	5%	0,1
	Getrouwd of GP	72%	570	40%	1036	72%	1,8
	Samenwonend	23%	325	23%	328	23%	1,0

Weging doelgroep

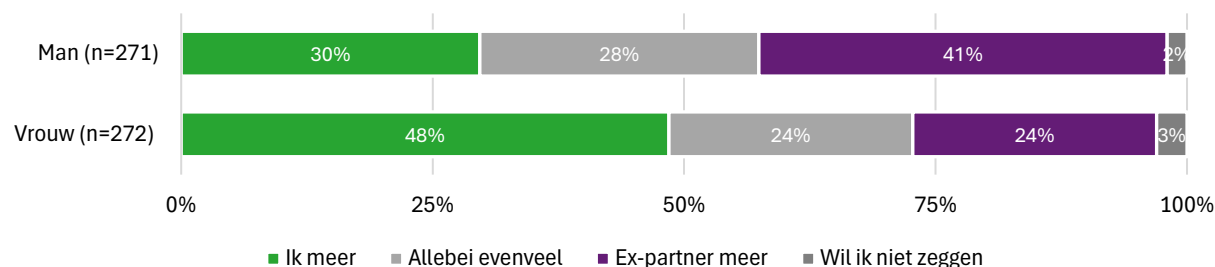
- Daarnaast is er een weging naar doelgroep gebruikt. Binnen elke doelgroep wordt gekeken hoe de populatie verdeeld is en hierop wordt gewogen.
- Per doelgroep is er gewogen op geslacht, leeftijd, regio en opleiding.
- De weging naar doelgroep is gebruikt om uitspraken te doen over een bepaalde doelgroep (bijv. gescheiden mensen).

doelgroep			verhouding populatie	aantal ongewogen	% ongewogen	aantal gewogen	% gewogen	Weging
Gescheiden	Geslacht	Man	47%	271	50%	258	47%	1,0
Gescheiden		Vrouw	53%	272	50%	285	53%	1,0
Gescheiden	Leeftijd	18-44	34%	154	28%	185	34%	1,2
Gescheiden		45-66	56%	283	52%	304	56%	1,1
Gescheiden		67+	10%	106	20%	54	10%	0,5
Gescheiden		Noord	10%	54	10%	54	10%	1,0
Gescheiden	Regio	Oost	21%	130	24%	116	21%	0,9
Gescheiden		West	41%	224	41%	223	41%	1,0
Gescheiden		Zuid	28%	135	25%	150	28%	1,1
Gescheiden		laag	17%	50	9%	91	17%	1,8
Gescheiden	Opleiding	midden	40%	145	27%	213	40%	1,5
Gescheiden		hoog	43%	341	64%	231	43%	0,7
Getrouwd of GP	Geslacht	Man	51%	301	53%	289	51%	1,0
Getrouwd of GP		Vrouw	49%	269	47%	281	49%	1,0
Getrouwd of GP	Leeftijd	18-44	29%	81	14%	167	29%	2,1
Getrouwd of GP		45-66	43%	268	47%	246	43%	0,9
Getrouwd of GP		67+	28%	221	39%	158	28%	0,7
Getrouwd of GP		Noord	10%	70	12%	59	10%	0,8
Getrouwd of GP	Regio	Oost	25%	149	26%	139	25%	0,9
Getrouwd of GP		West	40%	210	37%	230	40%	1,1
Getrouwd of GP		Zuid	25%	140	25%	141	25%	1,0
Getrouwd of GP		laag	21%	137	24%	118	21%	0,9
Getrouwd of GP	Opleiding	midden	37%	222	39%	208	37%	0,9
Getrouwd of GP		hoog	43%	211	37%	244	43%	1,2
Samenwonend	Geslacht	Man	51%	176	54%	164	51%	0,9
Samenwonend		Vrouw	49%	147	46%	159	49%	1,1
Samenwonend	Leeftijd	18-44	66%	158	49%	214	66%	1,4
Samenwonend		45-66	27%	118	37%	86	27%	0,7
Samenwonend		67+	7%	47	15%	23	7%	0,5
Samenwonend		Noord	11%	49	15%	34	11%	0,7
Samenwonend	Regio	Oost	22%	69	21%	72	22%	1,0
Samenwonend		West	43%	135	42%	138	43%	1,0
Samenwonend		Zuid	24%	70	22%	79	24%	1,1
Samenwonend		laag	9%	25	8%	28	9%	1,1
Samenwonend	Opleiding	midden	26%	88	27%	83	26%	0,9
Samenwonend		hoog	66%	210	65%	212	66%	1,0

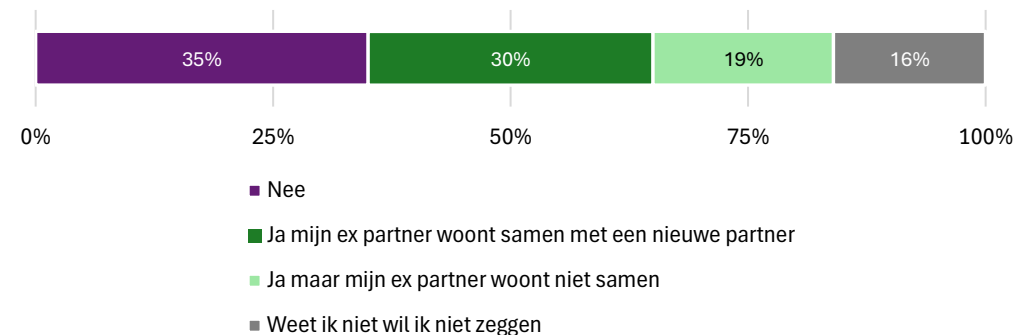
Overige vragen

- In het onderzoek zijn ook meerdere achtergrondvragen opgenomen die niet expliciet in de hoofdstukken zijn beschreven. Deze vragen zijn voornamelijk gebruikt om uitsplitsingen te kunnen maken naar verschillende achtergrondkenmerken. In de hoofdstukken tonen we hiervan soms voorbeelden, zoals verschillen tussen gescheiden personen die hun ex-partner wel of niet als een goed mens zien. Op deze pagina worden de resultaten van deze achtergrondvragen weergegeven.

Wie wilde relatie beëindigen

Nieuwe relatie ex partner

Perspectief naar ex-partner

